

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 9 (290)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
11 травня 2011 року

.....РОВЕСНИКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ

Незалежності України – 20 років. Про життя, справи, сподівання, мрії й прагнення її ровесників – студентів ТДМУ надалі розповідатиме рубрика, яку сьогодні репрезентуємо.

ВІТАЛІЙ БАБЧИШИН: «ХОЧУ СТАТИ ЛІКАРЕМ, ЩОБ ДОПОМАГАТИ ЛЮДЯМ»

Студенту третього курсу медичного факультету, тернополянину Віталію Бабчишину лише двадцять. Він народився в лютому 1991 року. У 2008-му закінчив школу і, отримавши атестат з відзнакою, подав документи в ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського.

– З вибором не вагався, – розповідає Віталій. – Лікарем хотів бути змалечку, а до ТДМУ вступив, бо в нашому університеті чудові викладачі, планка знань і вимог до студентів піднята на таку висоту, яка забезпечує їм успішне працевлаштування. Батьки мій намір підтримали. Нехай, кажуть, в родині буде свій медик.

Перед вступними іспитами хвилювалися усі, бо конкурс серед абітурієнтів був дуже високий. На медичному факультеті на одне місце претендувало шестеро охочих навчатися на бюджетній формі навчання. Але водночас це був неабиякий стимул.

У школі успішно брав участь в олімпіадах різного рівня з інформатики, економіки, правознавства. Але вступ до ТДМУ був найвідповідальнішим іспитом в моєму житті. Щасливий, що склав його на «відмінно» і нині навчаюся в облюбованому ВНЗ, на обраному факультеті.

Наполегливо вивчаю медичні дисципліни. З другого курсу беру участь в роботі студентського наукового товариства за програмою «Студент – майбутній науковець». Торік побував на Всеукраїнській конференції студентів і молодих вчених у Чернівцях, де зібралися майже 60 представників вищих медичних навчальних закладів з усієї України. Відбувся захист наукових робіт. Приємно, що наша з Максимом Герасимюком спільна наукова робота з нормальної анатомії отримала відзнаку – диплом III ступеня. Кілька

тижнів тому в Донецьку відбулася Всеукраїнська студентська олімпіада «Гігієна та екологія». ТДМУ представляли студентка третього курсу Людмила Дзюбановська і я. Серед 12 команд наша команда посіла п'яте місце.

– Ви не лише успішний, а й активний студент. Не випадково вас обрали старостою курсу.

– Курс делегував мене також до студентської ради, де я відповідаю за інформаційні зв'язки між університетами. Вхожу до складу вченої ради медичного факультету нашого ВНЗ.

– Знаю, що студенти ТДМУ надають допомогу дитячим будинкам.

– Так. І хоч держава здебільшого матеріально забезпечує сиротинці, наша допомога не зайва. Не менш важливе й спілкування. Зокрема, на свято Миколая-Чудотворця третьокурсники медичного факультету зібрали гроші та купили іграшки, які відвезли в дитячий будинок «Пресвята родина» в Петрикові. Тридцятьоро дітей, які там проживають, були нам дуже раді.

– У вас міцна статура. Спортом займаєтесь?

– Так. Пауерліфтингом. Тренуюся в Тернопільському оздоровчому клубі «Ринг». Заняття важкою атлетикою не лише загартовують фізично, а й дисциплінують, формують сильний характер, вміння долати труднощі, витримку, відповідальність.

– Ким бачите себе років через десять?

– Звісно ж, хорошим лікарем. Можливо, хірургом. Хочу рятувати людські життя.

Саме з таких успішних, активних і старанних студентів, кажуть викладачі, виходять дуже гарні спеціалісти. Практикою доведено...

Оксана БУСЬКА

Ольга ЛУКАШІВ – студентка четвертого курсу фармацевтичного факультету. Вона – переможець Всеукраїнської олімпіади з міжнародною участю за спеціальністю «Фармація». Успіхом у конкурсі завдячує своїм викладачам, які дали їй добрі знання та практичні навички.

Стор. 3

У НОМЕРІ

РОЗВИТОК І ПЕРСПЕКТИВИ ПАЛІАТИВНОЇ ТА ХОСПІСНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ

Привернути увагу громадськості до проблеми надання паліативної та хоспісної допомоги, забезпечення максимальної якості й тривалості життя невиліковних хворих – така була мета конференції, яка відбулася у конгрес-центрі ТДМУ.

Паліативна допомога в Україні існує

вже 10 років. Найбільш відомі хоспіси – Львівський, Івано-Франківський, Харківський, Київський хоспіс

при онкологічній лікарні. Але загалом в Україні діє не більше 20 установ. Зараз держава повернулася обличчям до цієї проблеми.

Стор. 4-5

12 ТРАВНЯ – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ

УНІВЕРСИТЕТСЬКА ЛІКАРНЯ ВИБРАЛА КРАЩУ МЕДСЕСТРУ

Краща медична сестра 2011-го — якою вона повинна бути? Це намагалися визначити під час конкурсу медсестер в університетській лікарні, який традиційно проводять напередодні Міжнародного дня медичної сестри — 12 травня.

Організатори змагань — сестринська рада, яку очолює заступник головного лікаря з медсестринства Тетяна Скарлош, та профспілковий комітет на чолі з Наталією Бриксою. Учасники конкурсу — 17 представниць медсестринського персоналу з кожного відділення лікарні. Окрім професійних знань, умінь та навичок, конкурсантки демонстрували свої індивідуальні творчі здібності. Боротьба була не легкою, адже всі учасниці показали високий рівень підготовки.

Перший тур — комп'ютерне тестування. За його результатами ті, хто набрали найбільшу кількість балів, увійшли до другого туру. Свої вміння та навички, фахову майстерність демонстрували на практиці сім медсестер. П'ять із них виборювали перемогу у фіналі конкурсу. Саме ця частина змагань була наймасовішою й урочистою, бо зібрала у конференц-залі університетської лікарні не лише учасників конкурсу, а й їхніх колег. У кожній конкурсантці був міцний тил — сильна та активна група підтримки. Вболівальники, які прийшли з кульками й транспарантами, не шкодували ні своїх долонь, ані горла.

Доречно зазначити, що до участі у змаганнях залучили і завідувачів відділень. Вони представили присутнім медсестер, розповіли про них, як про

досвідчених, відповідальних і високопрофесійних фахівців. Водночас глядачі мали змогу переглянути відеоролики про робочі будні конкурсанток та їхнє життя за стінами лікувального закладу.

Другий етап «Надання допомоги при невідкладних станах» мав на меті доказати, що професія медсестри — не лише у лікарняних стінах. Медична сестра повинна уміти оперативно відреагувати й прийняти правильне рішення в екстремальній ситуації, коли під руками немає валізи з медпрепаратами.

Варто сказати, що конкурсантки вразили присутніх не лише своїми професійними навичками, а й творчими здібностями, ще раз довівши життєву істину: талановита людина — талановита у всьому. Всі звикли бачити медсестер у білих халатах під час маніпуляцій, а тут вони показали себе в іншому амплуа. Приміром, тепер усі знатимуть, що медсестра ортопедичного відділення Катерина Слободян не лише справжній фахівець, а й дотепний гуморист. Вона прочитала авторську гумореску про один день медсестри у відділенні. Поетичний твір улюбленої професії присвятила медсестра хірургічного відділення Наталя Кіт. Ірина Яцків з «кардіології» прочитала уривок з поеми Тараса Шевченка «Розрита могила». Про медсестринський фах у поетичній формі розповіла медсестра гематологічного відділення Юлія Тимчук. Іванна Галюлько, медсестра нейрохірургічного відділення, вразила кулінарним талантом. Колеги не лише захоплювалися її здібностями, а й із задоволенням смакували українські пампушки, які спекла Іванна.

Оцінювало учасниць компетентне журі. Голова журі — заступник головного лікаря з медсестринства Тетяна Скарлош, члени журі — завідувач операційного відділення Василь Свідерський,

голова профкому Наталя Брикса, голова навчального сектору сестринської ради Тетяна Запорожець, голова виробничого сектора сестринської ради Ольга Погребнюк, голова сектора із санепідрезиму Ліліана Кметь, голова сектора з культури обслуговування та харчування пацієнтів Наталя Гудак. У складі

лічильної комісії — старша медсестра хірургічного відділення Теодозія Дзюба, провідний бухгалтер лікарні Оксана Михайлович і секретар сестринської ради Алла Тарапата.

Перемогу у конкурсі «Кращий за фахом-2011» здобула медсестра ортопедичного

відділення Катерина Слободян. Саме їй вдалося завоювати симпатії глядачів та переконати журі у тому, що вона гідна називатися кращою медичною сестрою університетської лікарні. Друге місце посіла медсестра кардіологічного відділення Ірина Яцків, третє місце розподілили між собою Іванна Галюлько з нейрохірургічного, Юлія Тимчук з гематологічного та Наталія Кіт з хірургічного відділень.

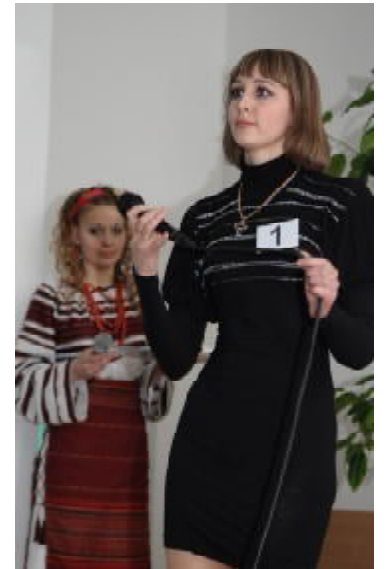
Окрім виходів учасниць конкурсу, публіка вдячно сприйняла й концертні номери. Приємно, що серед учасників святкової програми були талановиті діти та онуки працівників лікарні. Співами розважали людей у білих халатах лауреат міжнародних пісенних конкурсів хірург Юрій Футуйма, солістка центру дитячої творчості «Співаночка», призер Міжнародного конкурсу «Кришталевий жайвір» Марта Мисак, тріо бандуристок у складі Мар'яни Линько, Лілі Пасістої та Ірини Мокрої. Душевним був виступ Христинки Дзюби, яка прочитала авторський вірш «Мамі». До сліз усіх зворушив поетичний твір Галини Назарків «Весілля», де змальовано почуття і розпач матері-заробітчани, якій замість того, щоб благословляти доньку під вінець, доводиться працювати за кордоном.

Шквал оплесків та емоцій викликав у глядачів виступ новоствореного ансамблю «Господарочка» у складі сестер-господиць Наталі Лучанко (ендокринологічне відділення), Наталії Хілярської (відділення малоінвазивної хірургії), Надії Башняк (відділення гемодіалізу), Надії Олійник (нефрологічне відділення), Надії Аніщенко (ревматологічне відділення), Зіновії Сухарик (нейрохірургічне відділення) та століяра Василя Бучинського. З ролями ведучих блискуче вপরалися лікар-інтерн ортопедичного відділення Петро Сорба та Галина Дерлиця. На свято у ні-

Катерина СЛОБОДЯН, медсестра ортопедичного відділення, переможець конкурсу

верситетську лікарню завітали Гіппократ (в ролі — лікар-інтерн ортопедичного відділення Тарас Вересюк) і богині (медсестри Ольга Засадко та Ірина Семеляк). Принагідно відзначити активну участь в організації святкового дійства інтернів Павла Камінського, Романа Домашича, Василя Даньчака та Сергія Карпенюка (хірургічне відділення), Максима

Дорошенка, Дмитра Романіва (ВАІТ). Особливих похвал заслуговує сценарій заходу. Радо вітали присутніх гостей свята — представників медсестринських колективів з лікувальних закладів Тернополя, а також почесного режисера святкових дійств, які відбуваються в університетській лікарні, Ольгу Шелеп.

Переможців конкурсу привітав і нагороджував головний лікар університетської лікарні, кандидат медичних наук, заслужений лікар України Мирослав Гірняк. Він побажав медсестрам натхненної праці та успіхів, а переможниці Катерині Слободян — вдало виступити на обласному конкурсі «Краща медсестра-2011», який незабаром відбудеться у Чортківському державному медичному коледжі.

**Олеся БОЙКО,
Андрій ВОЙНА (фото)**

Редактор **Олег КИЧУРА**
Творчий колектив: **Лариса ЛУКАШУК,
Оксана БУСЬКА,
Андрій ВОЙНА**
Комп'ютерний набір і верстка:
Руслан ГУМЕНЮК

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
майдан Волі, 1,
тел. 52-80-09; 43-49-56
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновники:
Тернопільський
держмедуніверситет
ім. І.Я. Горбачевського,
управління охорони здоров'я
облдержадміністрації

Видавець:
Тернопільський
державний медичний
університет
ім. І.Я. Горбачевського
Індекс 23292

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікації.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 300 від 19.12.2000
видане
управлінням у справах
преси та інформації
облдержадміністрації

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг — 2 друк. арк.
Наклад — 2000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Терно-
пільському
держмедуніверситеті
ім. І.Я. Горбачевського.
46001, м. Тернопіль,
майдан Волі, 1.

ОЛЬГА ЛУКАШІВ: «ЗАДОВОЛЕНА, ЩО ОБРАЛА САМЕ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ»

Ольга Лукашів – студентка четвертого курсу фармацевтичного факультету. Вона – переможець Всеукраїнської олімпіади з міжнародною участю за спеціальністю «Фармація». Успіхом у конкурсі завдячує своїм викладачам, які дали їй добрі знання та практичні навички.

– Як відбувалася олімпіада?
– До олімпіади готувалася майже місяць. Теоретичний матеріал шукала у різних джерелах. Олімпіада відбувалася в два етапи: перший день демонстрували свої теоретичні знання, а другого – практичне вміння. Було дванадцять завдань з кожного предмета й чотири годи-

ни їх виклад. Відтак роботи перевіряли викладачі. Наступного дня на учасників чекали практичні з шести предметів. На складання завдань з кожного предмета треба було заходити в іншу аудиторію. В олімпіаді брали участь дванадцять команд. Були і гості з Росії, а саме з Уральської державної медичної академії. Їхня команда складалася з трьох дівчат. У себе на батьківщині вони брали участь в олімпіадах, посідали призові місця. Організація економіки фармації в Україні відрізняється від російської, тому уралчанкам було важче, хоча вони теж показали добрі знання. Було приємно поспілкуватися з дівчатами з Російської Федерації.

– Що допомогло вам перемогти?

– Насамперед підготовка, і те, що я кожного року наполегливо вчилася та викладачі нас добре

підготували з практичної частини.
– Як ставитеся до нетрадиційної медицини?

– Скептично.
– Що найголовніше в роботі фармацевта?

– Знання, які потрібно весь час поглиблювати, любити свою професію, треба багато чого вміти. Якщо, скажімо, не робити самому ліків, то ніколи не будеш добрим фармацевтом.

– Звідки ви родом? І що стало поштовхом вступити на фармацевтичний факультет?

– Народилася я у селищі Скала-Подільська, що в Борщівському районі. Моя бабуся є провізором. Ще з шкільних років мені подобалися такі дисципліни, як біологія, анатомія. Навчаюся, переважно, на «відмінно», стараюся не зубрити напам'ять, а розуміти матеріал. Задоволена, що обрала саме фармацевтичний факультет. Хочу зреалізувати себе в житті. У вільний час відпочиваю зі своєю групою, особливо люблю подорожувати.

Ольга ДМИТРАШ, студентка Галицького інституту ім. В. Чорновола

ІГОР ЗАБЛОЦЬКИЙ: «МЕНІ ДУЖЕ ПОДОБАЄТЬСЯ СИСТЕМА НАВЧАННЯ В НАШОМУ УНІВЕРСИТЕТІ»

Ігор Заблоцький – студент третього курсу медичного факультету. Хочє змінити на краще українську систему охорони здоров'я. Кажє, не проти був би стати міністром охорони здоров'я. Та це плани. Наразі він гарно вчиться й планує свій час заздалегідь.

– Звідки родом? Чому вирішили стати медиком?

– Народився я в селі Магдалівка Підволочиського району. Що медицина – моє, збагнув в юнацькі роки. Буду першим ме-

диком у своїй сім'ї. В майбутньому хочу бути хірургом. Вважаю, що найголовніше для будь-якого медика – критичність мислення, а для хірурга – точність та оперативність.

– Як вдається вам навчатися на «відмінно» і чи не заважає це особистому життю?

– Мені дуже подобається система навчання в нашому університеті та те, що викладачі доступно пояснюють матеріал і гарно ставляться до студентів. Група, в якій навчаюся, – чудова, всі дуже дружні. Стараюся поєднувати навчання та відпочинок. Оскільки вільного часу практично немає, пишу список, що маю

зробити та вивчити. Відпочиваю з друзями й одногрупниками. Люблю читати різні книжки, найбільше мені подобається детективна повість Артура Конан-Дойля «Собака Баскервілів». Із задоволенням також слухаю класичну та танцювальну музику.

– Хто для вас є зразком для навчання?

– Безперечно відомі люди, які прославилися в медицині, які є авторами книжок, з яких черпаю знання. За своє життя вони багато досягли завдяки своїй наполегливості та великій праці. На таких лю-

дей потрібно рівнятися. Треба завжди пам'ятати один гарний вислів: «Якщо ти будеш дивитися на свого вчителя як на взірцець, то ніколи не зможеш його перевершити. До свого вчителя потрібно ставитися як до ворога, і тоді ти можеш досягти більше, ніж він!»

– Чи була у вас вже практика?

– На четвертому курсі планує поїхати на практику за кордон, можливо, в Польщу або до Німеччини. Хочу переїняти їхній досвід, який міг би використувувати в Україні.

– Яка ваша мрія?

– Хочу, щоб наша українська медицина була на найвищому рівні, а у світі поменшало хворих та щоб були знайдені ліки від таких страшних захворювань, як СНІД і рак.

Ольга ДМИТРАШ

МІС ФОТОМОДЕЛЬ

ПОЄДНАННЯ КРАСИ ТА РОЗУМУ

Оксана Данилюк навчається на медичному факультеті. На конкурсі краси, який відбувся в ТДМУ, отримала звання «Міс фотомодель».

– Як готувалися до конкурсу?

– Підготовку до цієї події почали ще в лютому. Дуже серйозно до неї поставилися, бо хотіли, щоб конкурс був яскравим. Допомігав нам балет «Фієста», а також переможниця торішнього заходу Маша Гой, колишня «Міс make-up». Ми готували різні костюми, робили постановки танців.

– Перший вихід був у національному костюмі, на що ви найбільше звертали увагу при виборі вбрання?

– Хотілося, аби було якнай-

простіше. Вінок сама зробила в ніч перед виступом.

– Знаю, що всі учасниці конкурсу в минулому займалися танцями. Чи було важко з ними змагатися?

– Ні, в школі, де я навчалася, був танцювальний гурток і до сьомого класу його відвідувала.

– Був конкурс, на якому учасниці виходили в ділових костюмах і журі задавало запитання учасницям. Що цікавило?

– Запитання були на кшталт, що таке любов, що таке дружба, що для вас найголовніше в житті? Мене запитали, що таке дружба і я відповіла, що це відчуття теплоти й поваги між людьми. Друзі повинні бути вірними.

– Що для вас означає краса?

– Краса може бути зовнішня й внутрішня. Багато хто звертає увагу на зовнішню красу, а потім вже пізнає душу людини. Людина може бути не дуже вродливою зовні, але внутрішньо бути красивою.

– Що для вас головне: краса чи розум?

– Поєднання краси та розуму, адже пацієнту буде приємніше побачити на прийомі акуратного, красивого лікаря, нехай не з модельними даними. Розум є важливіший.

– Що для вас було найважчим у цьому конкурсі?

– Треба було боротися з хвилюванням на перших порах, коли виходила на сцену. Відтак уже навіть було весело.

– Щоб могли порекомендувати майбутнім учасницям такого конкурсу?

– Треба готуватися, не розслаблятися, нічого не відкладати на потім.

– Коли виникло бажання обрати фах лікаря?

– У дитинстві хотілося бути археологом, балериною, моделлю. У школі мені дуже подобалися біологія та хімія. Вирішила

стати медиком десь у 7-8 класі. Мій батько теж лікар, він – терапевт.

– Навчаєтеся на відмінно?

– Навчаюся добре, стараюся, власні успіхи у навчанні можу назвати «золотою серединою».

– Чи вистачає часу на відпочинок?

– Студент – така людина, в якій має вистачати часу на все – і на навчання, і на відпочинок. Люблю фотографувати, щоб запам'ятовувалися розмаїті миті життя.

– Ким хочете бути в майбутньому?

– Дерматологом або окулістом. Вважаю, для будь-якого лікаря найважливішим є знання в своїй сфері діяльності. В майбутньому хочу стати хорошим лікарем і, безперечно, мати щасливу сім'ю.

Ольга ДМИТРАШ, студентка Галицького інституту ім. В. Чорновола

РОЗВИТОК І ПЕРСПЕКТИВИ ПАЛІАТИВНОЇ ТА ХОСПІСНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ

У конгрес-центрі ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського відбулася науково-практична конференція «Паліативна та хоспісна допомога. Новітні концепції лікування ран». Її організатори – Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського, головне управління охорони здоров'я Тернопільської ОДА й Асоціація медсестер області. У роботі конференції взяли участь ректор ТДМУ,

Ігор МИСУЛА, перший проректор ТДМУ, професор

член-кореспондент НАМН України, професор Леонід Ковальчук, голова правління Української ліги сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги Василь Князевич, начальник головного управління охорони здоров'я Тернопільської ОДА Михайло Буртяк, начальник відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення Тернопільської міської ради Ростислав Левчук, голова асоціації медичних сестер області Н. Фарійон, професорсько-викладацький склад ННІ медсестринства, головні лікарі та головні медсестри лікувальних закладів Тернополя та області. Загалом – 134 особи.

Привернути увагу громадськості до проблеми надання паліативної та хоспісної допомоги, забезпечення максимальної якості й тривалості життя невиліковних хворих – така була мета конференції. Від імені керівництва університету учасників засідання привітав перший проректор, професор Ігор Мисула, який наголосив на важливості розвитку паліативної допомоги – важливої складової системи охорони здоров'я та соціального захисту громадян України. Вітальне слово мав також голова правління Української

ліги сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги Василь Князевич. Про розвиток паліативної та хоспісної медицини на Тернопіллі, її перспективи доповіла директор ННІ медсестринства ТДМУ Світлана Ястремська. Вона зазначила, що паліативна допомога насамперед передбачає не спробу лікувати невиліковну недугу, наприклад, онкологічне захворювання, а покликана полегшити страждання, що заважають людині гідно закінчити життя. Йдеться не лише про усунення фізичного болю, а й вирішення соціальних питань і юридичних проблем, задоволення духовних потреб людини на завершальному етапі її життя.

Поняття паліативної, в тому числі хоспісної, допомоги як окремого напрямку медицини з'явилось кілька десятиріч тому. Офіційно Всесвітня організація охорони здоров'я запровадила його 1982 року. Хоча перші приклади її зустрічаються ще в сімдесятих роках ХІХ століття.

Ростислав ЛЕВЧУК, начальник відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення Тернопільської міської ради

За статистику, нині на 50 мешканців України припадає одна людина з раковою хворобою. Щорічно кожен п'ятий із сільських мешканців помирає від онкологічного захворювання у страшних муках. Загалом від цієї хвороби йде з життя щороку майже 100 тисяч людей, щодня – 260. До того ж, кажуть фахівці, переважна більшість пацієнтів з обмеженим прогнозом життя залишені напризволяще. Наше суспільство, на жаль, ще не усвідомлює необхідності паліативної діяльності.

Два приклади, взяті з життя, навела доповідач. Хворобу літньої українки виявили на незворотній стадії. У лікарні її тримати не могли, – жодне лікування вже не могло допомогти. Закладів для догляду за такими хворими у місті немає. Бабуся чекала смерті дома. А коли метастази вже дійшли до мозку, то була сама не своя. Кричала ночами. Родина робила, що

могла, та теж була на грані, бо після кожної безсонної ночі дорослим треба було вставати й іти на роботу, дітям – до школи. Найняти нянюку в маленькому містечку – теж проблема, попри безробіття. Хоча б тому, що для догляду за такими хворими потрібні навички. Що залишається? Хворій – терпіти напади нестерпного болю, а близьким молитися про смерть для близької людини?

Василь КНЯЗЕВИЧ, голова правління Української ліги сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги

...Літня жінка на веранді Нідерландського хоспісу зовсім не звертала ні на кого уваги. Вона сиділа в кріслі-візку, ніби прислухаючись до самої себе. У неї за давнини рак кишківника. Метастази вже охопили все тіло, пішли в хребет, у мозок. Вона практично осліпла й оглухла, але аж ніяк не втратила людської подобу й навіть дозволяла собі це шкідливе, але звичне задоволення – покурити. Може, востаннє. Вона воліла піти з життя зі спокійним, а не перекошеним від болю обличчям після маленької втіхи, що дозволяє почуватися, як у кращі часи...

Обидві жінки – невиліковно хворі, обидві проживають останні дні. Лише одна дуже суттєва різниця – одна з них не страждає від нестерпного болю, доглянута й оточена любов'ю родичів і увагою фахівців. Вона – в хоспісі, спеціальному закладі для надання допомоги і підтримки людям, які проживають останні години життя.

Методики паліативної допомоги усувають біль, інтоксикацію організму, допомагають людям гідно прожити місяці, а іноді – й роки.

Паліативна допомога в Україні існує вже 10 років. Найбільш відомі хоспіси – Львівський, Івано-Франківський, Харківський, Київський хоспіс при онкологічній лікарні. Але загалом в Україні діє не більше 20 установ, що надають паліативну допомогу. Ентузіасти, що працюють там, в змозі опікуватися 3-4 тисячами осіб на рік, а людей, що тяжко страждають в кінці земного життя, – майже 100 тисяч.

Зараз держава повернулася обличчям до цієї проблеми.

21 грудня 2010 р. в Києві відбулися збори, присвячені заснуванню Всеукраїнської громадської організації «Українська ліга сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги». Ідея належала ініці-

ативній групі, сформованій на семінарі з надання хоспісної допомоги в Україні, що відбувся 11-12 листопада у Тернополі. Нова організація покликана сприяти консолідації медичних працівників, які розвивають паліативну допомогу, залучати до співпраці волонтерів, соціальних працівників, психологів, юристів та духовенство.

Ініціативу підтримали Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство соціальної політики, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, члени Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, Бюро ВООЗ в Україні, Міжнародний фонд «Відродження» та інші. Але наразі у сфері надання допомоги людям з невиліковними хворобами залишається чимало проблем.

Зокрема, надання допомоги інкурабельним хворим в Україні не регламентовано нормативними документами, що негативно позначається на якості медичної допомо-

Світлана ЯСТРЕМСЬКА, директор ННІ медсестринства ТДМУ

ги, передусім в останній період життя цих пацієнтів.

Досвідом роботи в хоспісах поділилися медики з Івано-Франківська та Тернополя. Зокрема, зацікавили присутніх виступи Оксани Воронцової, Наталії Тачинської (Івано-Франківська обласна лікарня «Хоспіс»), заступника головного лікаря з медсестринства Тернопільської університетської лікарні Тетяни Скарлош, яка розповіла про організацію паліативної та хоспісної допомоги за кордоном.

Наступного дня конференція продовжила свою роботу на базі ННІ медсестринства. У пленарному засіданні взяли участь медсестри та лікарі Тернопільського обласного онкологічного диспансеру, група лікарів-хірургів і медичних сестер з Луцька, Волині, районів Тернопільщини, викладачі й студенти медичного університету, а також члени новоствореного осередку Української асоціації лікування ран.

Учасників конференції тепло привітав ректор ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського, член-кореспондент НАМН

України, професор Леонід Ковальчук. У своєму виступі Леонід Якимович наголосив на актуальності проблеми, що розглядається. Адже в Україні, як і в інших країнах Європи, населення старіє і зростає кількість літніх людей з хронічними соматичними хворобами, що супроводжуються фізичними та психологічними розладами. Такі хворі потребують паліативної та хоспісної допомоги і ТДМУ активно долучається до її розвитку. В навчальний процес впроваджуватимуться відповідні програми. Передбачається й відкриття хоспісу, де інкурабельним пацієнтам у термальній стадії надаватимуть цілодобову фахову допомогу.

З цікавими доповідями виступили, зокрема, професор Петро Герасимчук, професор, лауреат Державної премії Володимир Бігуняк (кафедра загальної та оперативної хірургії з топографічною анатомією, травматологією та ортопедією ТДМУ). Зазначалося, що загоєння рани умовно поділяють на три фази: запалення, проліферації та репарації (відновлення). У кожній з цих фаз клітини крові й тканини відіграють свою роль у процесах запалення, хемотаксису, ангиогенезу, продукції екстрацелюлярного матриксу, формуванні рубця та ін. У регуляції усіх цих процесів беруть участь молекулярні фактори росту, цитокіни і протези. На стадії запалення тромбоцити, поліморфно ядерні лейкоцити, а потім і макрофаги продукують у рані чимало факторів росту: PDGF, IGF-I, EGF, TGF- β , TGF- α , VEGF, TNF- α . Під час проліферативної фази ранового процесу фібробласти, клітини судинного ендотелію, епітеліальні клітини і кератиноцити виділяють свій набір факторів росту та цитокінів. У фазі репарації і моделювання рубцевої тканини фібробласти продукують компоненти екстрацелюлярного матриксу, про-

пільгидроксилази, металопротеїнази та їх інгібітори.

Професор Ігор Галайчук (кафедра онкології ТДМУ) у своїй доповіді «Рани в онкохворих: патогенез, лікування і психо-соціальні аспекти» наголосив, що наявність відкритої рани після видалення злоякісної пухлини не відповідає сучасним поглядам на патофізіологію ранового процесу в онкохворих. Загоєння будь-якої рани супроводжується продукцією молекулярних факторів росту: VEGF, bFGF, PDGF, TGF- β , IGF-I та ін., серед них головну роль у розвитку грануляційної тканини відіграють фактор росту фібробластів (bFGF) і судинні ендотеліальні фактори (VEGF-A,C,D), які водночас є ключовими в злякцізованому неоангіогенезі.

(Закінчення на стор. 6)

«ЯКЩО БУДЕТЕ БУДУВАТИ, ТО БУДУЙТЕ ТАКІ БУДИНКИ, ЯК НАШ...»

Ця фраза однієї із жінок волонтерів відвідувала колись лікарню Червоного Хреста, що у Великому Глибочку. Але пацієнти чомусь називали її не лікарнею, а «нашим будинком», можливо, тому, що останні дні свого життя вони проводили саме тут, в оточенні хоч і не рідних, але людей, які так милосердно піклувалися ними, і в останню дорогу їх проводжала не

хований. Наша держава чомусь не дуже поспішає перейматися проблемами безнадійно хворих, немічних людей. Тим часом у багатьох країнах суспільство вже давно виробило стандарт відходу в інший світ — хоспіси та паліативні центри. — У цих спеціалізованих закладах людині, яку вже не можна вилікувати, намагаються полегшити страждання, дати можливість долати життя, рідних, — мовив, вис-

і надавати підтримку. Якщо держава зрозуміє, яке завдання стоїть перед нею, переконаний, уже через десять років у цьому питанні будемо європейською країною. Сподіваємося, що буде збільшена державна підтримка таких закладів, будуть створюватися нові. Але без участі суспільства, бізнесу, просто небайдужих людей не зможемо запровадити ці стандарти гуманності.

Під час своїх поїздок країною Василь Князевич ознайомився з тими хоспісами та центрами паліативної допомоги, які вже існують, побачив, в яких умовах перебувають ці люди. «Неможливо без співчуття дивитися, як нині наше суспільство живе, забувши про милосердя, стосунки між батьками та дітьми, — ділиться він думками. — Не треба забувати, що немічна старість колись торкнеться і нас. Цією темою займаюся зараз доволі ґрунтовно, засновуючи представництва Ліги у регіонах. На часі — створення навчальних програм, де предметно будуть викладені всі чинники паліативної та хоспісної допомоги. Також активно працюємо з церквами всіх конфесій. Кінцева мета — допомогти державі створити систему гарантій гідної старості українців».

До милосердної справи треба залучати школярів, студентів, волонтерів. На переконання Василя Князевича, волонтерський рух має початися із студентів-медиків. «Знаю, що на Тернопільщині цей рух вже розпочався й доволі активно діє, приміром, у ТДМУ. Під час відвідин я побував у Чорткові, поспілкувався з ентузіастами, які роблять добрі справи у краї. В Тернопільській області потрібно створити бодай чотири хоспіси — спеціалізовані соціально-медичні заклади на 20-25 місць. Своє слово тут мають сказати й церковнослужителі, парафіяни», — вважає Василь Князевич. — Залучення церкви до надання паліативної опіки є справді добрим кроком. Адже співпраця духовної

НЕ ЗМІЛЮТЬ ЛЮДСЬКІ СЕРЦЯ

На зібранні виступив і ректор Тернопільського державного медичного університету ім.І.Я.Горбачевського, член-кореспондент НАМН України, професор Леонід Ковальчук.

— Щойно повернувся з відрядження до Києва, побував там на запрошення Держслужби України, — розпочав виступ Леонід Коваль-

чук. — Коли тут дізналися, що ми вже не перший рік вивчаємо досвід зарубіжних партнерів з питань паліативної допомоги та робимо доволі успішні власні кроки, звернулися за допомогою. Мене дуже здивувув не стільки сам факт такого прохання, як те, що у Тарасі з ініціативи однієї доволі молодого людини, чиновника високого рангу, директора департаменту, якому здавалося з висоти такого чину й проблем простих людей не видно, створили притулок для беззахатенків. Він розташований у колишньому приміщенні військової бази для тих, кого доля просто викинула на вулицю — когось вирішили позбутися рідні діти, когось ошукали ділки, відібравши квартиру, а комусь без сторонньої допомоги просто не обійтись. Такі люди потребують і хоспісної допомоги, і паліативного догляду, але словами не вимовити побачене — злидні, людський біль, біда і розпач, де на 120 осіб — 60 лежачих хворих, вражають, раняють у саме серце. Тому, звісно, ми не залишимося осторонь, нині шукаємо можливості, яким чином допомогти тим 120 нужденним. Можливо, цей заклад стане однією з клінічних баз ТДМУ. У такий спосіб можемо вкласти туди певні кошти та допомогти людям у скрутну хвилину життя.

Щодо розвитку хоспісної допомоги, то Леонід Ковальчук зауважив, що в європейських країнах її розвивають у двох напрямках — шляхом надання стаціонарного та амбулаторного догляду, на відміну від вітчизняних стандартів. Можливо, це пов'язано з ментальністю українців, які не можуть віддати батьків у геріатричний будинок. В Європі такі будинки називають «гостьовими», а їхніх мешканців — «наші гості». Діти привозять у такі помешкання їх зранку, а після роботи забирають. Ще один чинник, який зауважили там, — це те, що не можна створювати однакові умови для міських і сільських мешканців. Це дуже важливо і Нідерланди у цьому сенсі можуть бути зразком.

— Намагаємося зараз створити подібний заклад у селі Гнилиці, щоправда, зіткнулися з деякими проблемами — село готове прийняти нашу допомогу, вже є домовленість із сільською радою щодо оренди на 49 років двох будинків для цих потреб, — ділиться планами ректор. — Університет має

родина та друзі, а персонал закладу й червонохрестівці.

Шкода лише, що побажанням тієї бубусі на інвалідному візку не судилося здійснитися — нової лікарні чи то центру паліативної допомоги, як ще по-іншому називають такі будинки, не тільки не побудували, але навіть закрили той, що був. За словами голови районної організації товариства Червоного Хреста Ольги Нижник, трапилося це після чергової перевірки, яку проводило в закладі районне контрольно-ревізійне управління. Мені не відомо, з яких причин це сталося, але коли уявляю картину, як полишали цей заклад його мешканці, на душі стає моторошно...

НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ ПОТРІБНО ЧОТИРИ ХОСПІСИ

Щороку в Україні помирає майже 700 тисяч людей, з яких 500 тисяч потребують паліативної, хоспісної допомоги. Щорічно кожен п'ятий сільський мешканець помирає від онкологічного захворювання у страшних муках. Загалом від ракових захворювань щодня залишають білий світ 250 осіб. Причому більшість — у страшних муках, без необхідних знеболювальних препаратів, до того ж їхні рідні й близькі страждають від депресії та стресів. Поліпшити ситуацію та сприяти впровадженню цивілізованих стандартів у догляді невиліковно хворих покликана Українська ліга сприяння розвитку хоспісної і паліативної допомоги, яку очолив экс-міністр охорони здоров'я Василь Князевич. Зустріч з ним, яка відбулася в ННІ медсестринства ТДМУ, об'єднала медичну громадськість краю — керівників медичних установ, викладачів та студентів нашого ВНЗ, медпрацівників лікувальних закладів, соціальних служб, а також священників різних конфесій.

Старість, неміч, невиліковна хвороба — на жаль, від цього в житті ніхто не застра-

тупаючи перед присутніми, голова правління Української ліги сприяння розвитку хоспісної та паліативної допомоги Василь Князевич. — За міжнародними стандартами, паліативна допомога — це ціла система медичних, соціальних, психологічних заходів, що покликані забезпечити максимально досягнути якість життя пацієнтів з невиліковними хворобами. А також — членів їхніх родин.

Європейський парламент неодноразово обговорював проблеми паліативної та хоспісної допомоги і визнав, що вона має стати не лише частиною національних систем охорони здоров'я, але й одним з головних завдань охорони здоров'я усього Європейського регіону.

— Ще будучи на посту міністра охорони здоров'я проголосив паліативну та хоспісну допомогу одним з пріоритетів медичних стандартів держави, — каже Василь Князевич. — Як бачимо, ситуація, що склалася нині у цій царині, вимагає не лише уваги й участі медиків, а й допомоги та розуміння усього суспільства. Нещодавно в Україні відбувся Національний семінар на тему розвитку хоспісної та паліативної допомоги за участю лікарів з Євросоюзу та інших країн світу. В ухваленому зверненні, адресованому керівництву держави, ми виклали власне бачення розв'язання проблеми і те, якого сприяння хотіли б саме від держави. До того ж готові брати будь-яку участь

особи з медичним персоналом дає повноцінну можливість оберегти гідність невиліковно хворої людини, задовольнити потреби, які їз життя земного сягають у вічність, — зазначив голова єпархіальної комісії у справах душпастирства охорони здоров'я Тернопільсько-Зборівської єпархії УГКЦ о.д-р Андрій Логін.

(Зліва направо): **Василь КНЯЗЕВИЧ**, голова правління Української ліги сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги та **Леонід КОВАЛЬЧУК**, ректор ТДМУ, член-кореспондент НАМН України, професор

чук. — Коли тут дізналися, що ми вже не перший рік вивчаємо досвід зарубіжних партнерів з питань паліативної допомоги та робимо доволі успішні власні кроки, звернулися за допомогою. Мене дуже здивувув не стільки сам факт такого прохання, як те, що у Тарасі з ініціативи однієї доволі молодого людини, чиновника високого рангу, директора департаменту, якому здавалося з висоти такого чину й проблем простих людей не видно, створили притулок для беззахатенків. Він розташований у колишньому приміщенні військової бази для тих, кого доля просто викинула на вулицю — когось вирішили позбутися рідні діти, когось ошукали ділки, відібравши квартиру, а комусь без сторонньої допомоги просто не обійтись. Такі люди потребують і хоспісної допомоги, і паліативного догляду, але словами не вимовити побачене — злидні, людський біль, біда і розпач, де на 120 осіб — 60 лежачих хворих, вражають, раняють у саме серце. Тому, звісно, ми не залишимося осторонь, нині шукаємо можливості, яким чином допомогти тим 120 нужденним. Можливо, цей заклад стане однією з клінічних баз ТДМУ. У такий спосіб можемо вкласти туди певні кошти та допомогти людям у скрутну хвилину життя.

Щодо розвитку хоспісної допомоги, то Леонід Ковальчук зауважив, що в європейських країнах її розвивають у двох напрямках — шляхом надання стаціонарного та амбулаторного догляду, на відміну від вітчизняних стандартів. Можливо, це пов'язано з ментальністю українців, які не можуть віддати батьків у геріатричний будинок. В

намір створити усе за європейським зразком. Єдиною перешкодою на цьому шляху став дозвіл від органів державної влади. Але ж в одній із статей Закону «Про вищу освіту» йдеться, що вищі медичні навчальні заклади мають право створювати навчально-практичні бази для студентів. У Гнилицях вона б слугувала навчальною базою для студентів з ННІ медсестринства ТДМУ, які б за вахтовим методом надавали людям похилого віку фахову допомогу.

Стаціонарні будинки догляду за людьми похилого віку потрібні нині чи не в кожному населеному пункті. Та й про розвиток амбулаторної опіки для найбільш незахищених краян вже давно настав час потурбуватися. Ясна річ, не так вже й легко буде це зробити. Але майже в кожному селі є два-три покинутих будинки, і, звісно, 15-20 самотніх знедолених людей, які без сторонньої допомоги й на вулицю вийти не можуть. І якщо держава в нинішні нелегкі часи не в змозі про них подбати, то чому б місцеві підприємці, заможні люди, вихідці із села, не зібралися та усією громадою не створили хоча б один такий будинок.

— Нині за допомогою ТДМУ вже створено три медичних заклади для сільської медицини, на черзі — ще два. І надалі пропагуватимемо, розумом і теплотою рук та серця долучатимемося до кожної добротинної справи, — запевнив ректор нашого ВНЗ. — І осередок Всеукраїнської ліги сприяння розвитку хоспісної та паліативної допомоги також створимо — на базі навчально-наукового інституту медсестринства. Усе зробимо для того, аби з гордістю могли про себе сказати: «Ми — люди, ми дбаємо про своїх співвітчизників, батьків, ми — гуманне, громадянське суспільство».

**Лариса ЛУКАШУК,
Андрій ВОЙНА (фото)**

РОЗВИТОК І ПЕРСПЕКТИВИ ПАЛІАТИВНОЇ ТА ХОСПІСНОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ

(Закінчення. Поч. на стор. 4)

Тривалий процес розвитку грануляційної тканини може сприяти не лише локальному рецидивуванню пухлин, але й бути промотором метастатичного неоангінезу у віддалених місцях дисемінації деяких злоякісних клітин, що залишилися в організмі. Способи лікування післяопераційних ран є актуальними також і в клінічній онкології.

Лідія ЧАЙКОВСЬКА, начальниця відділу меддопомоги головного управління охорони здоров'я ОДА

Представник Європейської асоціації лікування ран д-р Ігор Вітенько (Бельгія) у своїй доповіді висвітлює основні принципи лікування ран, яких дотримуються у країнах Євросоюзу. Діагностичний алгоритм базується на так званому «TIME» концепті, при якому оцінюють стан тканин у рані («T-tissue» — некроз, фібрин, грануляція), інфікування («I-infection»), баланс вологості («M-moisture») і стан країв рани («E-edge» — мацерація, гіперкератоз, епітелізація). Для кожного періоду ранового процесу створені відповідні перев'язувальні покриття. На Заході вже давно відмовилися від щоденних перев'язок. Завдяки використанню адаптованих до фаз ранового процесу перев'язувальних матеріалів (Carbonet, Aquasol AG, Kaltostat Alginate, Flaminal Hydro, Mepitel та ін.) самі перев'язки тепер здійснюються раз на 3-5-7 днів.

Доповідачі відповіли на запитання аудиторії. Були розглянуті також організаційні питання, зокрема, про створення регіонального осередку Української ліги сприяння розвитку паліативної та хоспісної допомоги в Тернопільській області. Більшість висловилися за створення такого об'єднання.

Учасники науково-практичної конференції отримали максимум інформації про розвиток хоспісної служби, її перспективи, вимоги до фахівців, їх стажування в Україні та за кордоном. Продуктивний діалог та облік досвідом сприятиме подальшим практичним крокам у вдосконаленні системи паліативної допомоги на Тернопіллі та загалом у нашій країні.

**Оксана БУСЬКА,
Андрій ВОЙНА (фото)**

ЛЮДИНА, З ЯКОЮ МОЖНА І В РОЗВІДКУ ХОДИТИ

5 травня 2011 року виповнилося 60 років викладачу кафедри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф з курсом військової підготовки Юрію Петровичу ЦИРБИ.

Юрій Петрович народився 5 травня 1951 року у селі Накваша Бродівського району Львівської області. Після закінчення школи вступив у Київське вище танкотехнічне училище. Проходив службу на офіцерських посадах від заступника командира роти до заступника командира артилерійської дивізії. Військове звання — полковник у запасі. Під час служби закінчив академію бронетанкових військ у Москві, а також факультет керівного інженерного складу Збройних Сил СРСР. Освіта — вища військова. Після виходу на пенсію закінчив Тернопільську академію народ-

ного господарства за спеціальністю — економіст. З 1998 року працює на різних посадах в ТДМУ імені І.Я. Горбачевського, а з 2006 року — викладачем кафедри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф з курсом військової підготовки.

Нагороджений орденом «За службу Батьківщині в Збройних Силах СРСР» III ступеня.

Юрій Петрович — щира, доброзичлива й допитлива людина. За час роботи на кафедрі опанував практично всіма дисциплінами, творчо підходить до організації навчального процесу, комунікабельний зі студентами, своєчасно та якісно оформляє всі необхідні навчальні документи, високодисциплінований. Справедливо користується авторитетом як серед колег, так і серед студентів. З будь-якими питаннями — чи виробничими, чи науковими, чи просто життєвими — можна підійти до Юрія Петровича, який знайде час вислухати й дати слушну пораду. Як кажуть, з такою людиною «можна ходити в розвідку».

Колектив кафедри, студенти, колеги щиро вітають ювіляра й

зичать йому доброго здоров'я, родинного благополуччя, творчих успіхів у роботі та бажають ще довгих плідних років праці.

Колектив кафедри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф з курсом військової підготовки

Вельмишановний Юрію Петровичу!

Сердечно вітаємо Вас з 60-літтям. Колектив університету щиро шанує Вас за багаторічне служіння Вітчизні, вагомий особистий внесок у навчання та виховання студентської молоді.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, нових трудових досягнень, добробуту, людського тепла, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного, щасливого життя.

**Ректорат ТДМУ
ім. І.Я. Горбачевського**

5 травня виповнилося 55 років від дня народження старшого викладача кафедри екстреної медичної допомоги і медицини катастроф з курсом військової підготовки, директора студмістечка, підполковника медичної служби Юрія Степановича БАЛАБАНА.

Вельмишановний Юрію Степановичу!

Сердечно вітаємо Вас з 55-літтям. Колектив університету щиро шанує Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, добробуту, людського тепла, родинного благополуччя і затишку, нових успіхів у Вашій благородній діяльності.

**Ректорат ТДМУ
імені І.Я. Горбачевського**

Новосілля

НАРОДЖУВАТИМУТЬ З КОМФОРТОМ

Добру звістку отримали нещодавно майбутні мами — у тернопільському перинатальному центрі «Мати та дитина» відкрили оновлене акушерське відділення. У сучасних комфортних, оснащених найновішим обладнанням палатах і пологових залах жінки тепер матимуть змогу народжувати своїх малят.

Ремонт і реконструкцію відділення здійснили за кошти обласного бюджету (240 тисяч), держава допомогла обладнанням, велику лепту внесли й добровольці. Усього на ремонті роботи затрачено майже 800 тис. грн. Приміром, очільник облради Олексій Кайда власним коштом із Франції забезпечив дванадцять спеціалізованих ліжок.

У відділенні — 16 компактних палат для роділь. Це окремі кімнати для жінок, які зможуть народити немовля і там же перебувати. Також є кімната для партнерських пологів. В кожній палаті — спеціальні ліжка, дивани. Є у відділенні й техніка, яка необхідна для новонароджених, у шести кімнатах — санвузли, а в деяких навіть джакузі. Також у цьому відділенні зробили спеціальну литу підлогу, яку легко мити та зручно дезинфікувати.

За словами головного лікаря центру Віктора Куценка, пацієнтки відділення — це передусім вагітні жінки зі складними патологіями та жінки, які народжують передчасно.

— Дві третіх дочасних пологів області проходять саме в нашому центрі, — каже Віктор Куценко. — Саме від умов та обладнання значною мірою залежить життя недоношених новонароджених. Завдяки боксам рятують діток з дуже ма-

лою вагою. Зараз росте та добре розвивається дитя, яке народилось вагою 600 грамів. Раніше без такого обладнання у нього не було жодного шансу на життя. Завдяки нашому колективу навіть за суттєвої бідності галузі вийшли на шосте місце щодо зменшення кількості смертей малюків. Тепер, маючи ще й сучасне обладнання, зможемо ці показники покращити. Тож вдячний усім, хто допоміг створити й відкрити таке відділення.

Вітаючи колектив перинатального центру з такою радісною подією, Олексій Кайда на церемонії відкриття зазначив: «Щиро раді з того, що наш медичний заклад набуває сучасного, європейського вигляду, що тут є обладнання, якому позаздрять лікарні Києва, Львова чи Донецька. Саме таке реформування медицини має право на продовження. Адже це запорука врятованих дитячих та материнських життів. Створення належних умов для найбільшого таїнства — появи на світ нової людини — один з шляхів поліпшення демографічної ситуації в Україні».

Слова вдячності лунали під час відкриття оновленого відділення колективу перинатального центру, будівельникам і благодійникам, що долучилися до ремонту та реконструкції цього медичного підрозділу.

На капітальний ремонт акушерського відділення в обласному перинатальному центрі витратили майже 700 тисяч гривень. Більша частина коштів — спонсорські. Техніку та ліжка подарувала держава й люди доброї волі.

**Надія КУРІЙ,
студентка ЛНУ ім. І. Франка**

АКЦІЯ

РОЗКВІТЛА «КВІТКА ДОБРА ТА МИЛОСЕРДЯ»

Всеукраїнський місячник Товариства Червоного Хреста добіг завершення. Тривав він традиційно з 4 квітня до 4 травня. У його рамках червонохрестівці провели в усіх мікрорайонах Тернополя благодійну акцію «Квітка добра та милосердя». Такий захід відбувся вже втретє.

До цієї акції долучилися студенти медичного та економі-

чного університетів і медики «Центру здоров'я». Голова ТОО Товариства Червоного Хреста України Олександра БРИГАДИР зазначила, що вичурені кошти віддадуть на лікування онкохворих дітей.

Окрім квітів, які зміг на Театральному майдані купити кожен охочий, долучившись у такий спосіб до акції, перехожі мали змогу отримати консультацію у лікарів, виміряти артеріальний тиск та насолодитися виступами місцевих виконавців.

Підготувала Лілія ЛУКАШ

ЦІКАВО

СЛОВА ЛІКУЮТЬ

Спричинення болю словами та лікування за допомогою слів мають наукове пояснення. Американські медики, зокрема, встановили, що фізичний та душевний біль активізує в мозку однакові зони. Це підтвердив експеримент за участю добровольців, активність мозку яких під час

різних дій на них контролювалася за допомогою МРТ.

Українські медики й учені запевняють, що смислове навантаження слів здатне впливати на молекулу ДНК людини — руйнувати або підтримувати її структуру в нормі. У зв'язку з цим стає зрозумілим, чому людина від поганих слів може захворіти, а добрі — продовжать життя.

ПЕРЕМОЖЦІ «ВЕСНЯНОЇ ХВИЛІ» – СТУДЕНТИ ТДМУ

Ось і цього року на фестивалі-конкурс, вже 11 за рахунком, з'їхалися до столиці конкурсант з 35 закладів України (понад 150 осіб), щоб показати свої здібності, випробувати сили. Оцінювали артистичний хист учасників професійне журі, до складу якого увійшли артист театру та кіно, поет і композитор, лауреат Міжнародних театральних кінофестивалів Олексій Нагрудний, ведуча та режисер шоу-програм і масових заходів, лауреат Всеукраїнських конкурсів культурних організаторів і артистів естради Валентина Гарбуз, актриса Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка Олена Фесуненко.

Приємно, що участь у фестивалі-конкурсі взяли представники Тернопільського державного медичного університету, які перемогли у загальноуніверситетському відбірковому турі конкурсу – студенти I курсу медичного факультету Богдан Куліковський та Оксана Кравець. І повернулися з перемогою. Оксана Кравець посіла третє призове місце у номінації «Літературний театр». Богдан Куліковський переміг в номінації «Кращий літературний образ».

Після повернення Оксани та Богдана з Києва попросила їх розповісти про свою участь у «Весняній хвилі» докладніше.

Оксана КРАВЕЦЬ:

– На фестивалі-конкурсі я читала новелу Григіра Тютюнника «Три зозулі з поклоном». Перед виходом на сцену хвилювалася, як ніколи. Адже конкурс – масштабний, учасники з'їхалися з усіх областей України. Дійство відбувалося в залі Європейського університету в Києві. Але коли оголосили мій виступ і я почала читати – хвилювання як рукою зняло. Бо побачила уважні об-

Щороку в квітні у Києві збирається творча молодь на Всеукраїнський фестиваль-конкурс студентської творчості «Весняна хвиля». У ньому беруть участь представники театральних студій, студентських театрів, театрів пластики та пантоміми, майстри художнього слова й студенти-поети вищих навчальних закладів приватної та державної форм власності (денна форма навчання). Захід відбувається за підтримки Міністерства освіти і науки України, Міністерства культури і туризму України, Всеукраїнської студентської ради. Його організаторами є Асоціація навчальних закладів України приватної форми власності, Європейський університет Києва. Мета – активізація культурного життя студентської молоді та зміцнення творчих і дружніх зв'язків між студентами різних ВНЗ країни.

личчя глядачів, готових слухати, вболівати. Хіба ж могла їх розчарувати? Підтримка зали відчувалася з першої і до останньої хвилини виступу. Хоча на високі оцінки від прискіпливого журі не дуже й сподівалася. Коли оголосили імена переможців, першим прозвучало ім'я Богдана Куліковського. Я так зраділа за нього! А потім чуло: знов на-

зивають наш університет і вже мене запрошують піднятися на сцену для вручення відзнак. Такі щасливі хвилини не забуваються. Хоча це не перший мій конкурс і не перша нагорода. Торік у Києві відбувся III етап Всеукраїнського конкурсу читців, присвячений 196-й річниці від дня народження Тараса Шевченка. Йому передували відбіркові районні та обласні конкурси. Тож у столицю поїхали кращі з кращих. Тоді теж здобула перемогу. В Києві мені вручили диплом і книги в подарунок.

– На той час ви ще навчалися в школі?

– Так, у Тербовлі. Власне, в школі й почала виступати перед глядачами, декламуючи Кобзаря. А підтримала мої старання директор школи Юлія Франківна Сова, яка навчала нас української мови та літератури.

– Свій перший успіх пам'ятаєте?

– Авжеж. Це було в дев'ятому класі. Зі сцени районного будинку культури на конкурсі прочитала Шевченкове «І мертвим, і живим, і ненародже-

ним». Посіла перше місце. Були й інші творчі змагання. Тепер я вже студентка ТДМУ державної форми навчання, отримую стипендію. На дозвілля часу обмаль, але від цікавих мистецьких заходів не відмовляюся. Приємно було представляти наш університет на Всеукраїнському конкурсі «Весняна хвиля».

Богдан КУЛІКОВСЬКИЙ:

– На цьому фестивалі-конкурсі студентської творчості я читав гумореску нашого крайнина Богдана Бастюка «Даїшники». І став переможцем в номінації «Кращий літературний образ».

За вдачею я оптиміст, дивлюся на життя з гумором. На сцені виступаю з четвертого класу. Навчаючись у гімназії в Тербовлі, брав участь в художній самодіяльності. Щиро вдячний викладачці Тербовлянського вищого училища культури Наталії Миколаївні Заяць, яка працювала зі мною всі ці роки. Чи хвилююся перед виступом? Так. Але переборюю своє хвилюван-

ня. Коли люди в залі починають реготати, знаю – влучив «в яблучко».

Навчання в гімназії мені давалося легко. Закінчив її з золотою медаллю. В старших класах відвідував також заняття в Малій академії (секція психології). Торік брав участь у III фінальному етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт учнів-членів МАН. Моя робота «Емоційна напруга та способи її зниження в підлітковому віці» отримала високу оцінку журі і в фіналі я здобув перше місце. Після школи подав документи до ТДМУ, бо чув найкращі відгуки про цей ВНЗ, зокрема, від сусідки, а нині студентки другого курсу Юлії Сахарик. Ми дуже любимо й пишаємося своєю альма-матер.

«Весняна хвиля» подарувала конкурсантам нові враження, цікаві знайомства, задоволення від вдалих виступів. Герой гуморески Богдана Бастюка – фігура колоритна. Старався зіграти його якнайкраще. Радий, що все вийшло.

– Водите машину?

– Отримав права минулого тижня.

– Поділіться творчими планами.

– Наступного року на «Весняній хвилі» хотів би виступити в номінації «Студентський театр естрадних мініатюр» разом з Оксаною Кравець.

– Що будете грати?

– Є цікава ідея, але мовити про це поки що зарано. Задум має «дозріти».

– Бажаю вам втілити у життя все, про що мрієте.

– Дякую. Щиро спасибі усім, хто сприяв нашому успіху на цьогорічному фестивалі-конкурсі студентської творчості. І насамперед заступникові проректора з науково-педагогічної роботи та соціальних питань Олені Володимирівні Лотоцькій, профспілковій організації та керівництву університету за надану допомогу й підтримку.

**Оксана БУСЬКА,
Андрій ВОЙНА (фото)**

ОБ'ЄКТИВ

ВІТАЄМО!

Ірина ПАЛЮХ та Тетяна МУДРУК, студентки медичного факультету
Фото Андрія ВОЙНИ

... І БУДЕ МАТИ НА ЗЕМЛІ

8 травня наші дорогі матері відзначили своє свято – світле, родинне, відроджене у незалежній Україні. Все життя наших дорогих матерів для нас – святе. Вони – найбільша наша втіха та щастя. Всі ми починалися з маминого серця, з її любові. Тож добра Вам, дорогі матері, жінки, щастя, здоров'я, життєвої снаги, успіхів, втіхи від дітей та внуків.

Розказала мені мати казочок
цілу в'язочку,
Проспівала співанок –
не понесу їх.
Вишиваних сорочок цілу купу

Й вишитий рушник дала
в руки.
– Простели оцей рушник –
Він шлях правильний покаже.
Виросла, дитинко, ти! –
З боєм мати мені каже.
– Нехай стежина та,
якою будеш йти,
Барвінком завітчається
Й волошками вона
тобі устелиться,
І щастя перед тобою
Хай виллється рікою!
Я вишила на рушнику
усі квітки,
Що є найкращі із найкращих,
Бо лиш добра бажаю я тобі,
Здоров'я, радості і щастя.

**Марія ГАБОР,
студентка медичного факультету**

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ ДО ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО» У 2011 РОЦІ

Проведення освітньої діяльності у державному вищому навчальному закладі "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" здійснюється відповідно до ліцензії Міністерства освіти і науки (серія АВ № 498454 від 18.11.2009 р., термін дії ліцензії залежно від спеціальності 2011-2014 рр.).

Правила прийому розроблені Приймальною комісією державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" (надалі – Приймальна комісія) відповідно до Умов прийому до вищих навчальних закладів України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 961 від 19 жовтня 2010 року та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 28 жовтня 2010 року за № 999/18294.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" оголошує набір на підготовку фахівців з вищою освітою за освітньо-кваліфікаційними рівнями, напрямками підготовки (спеціальностями) відповідно до ліцензії в межах ліцензованого обсягу (Див. додаток 1).

1.2. До державного вищого навчального закладу "Тернопільсь-

кий державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" приймаються громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які проживають на території України на законних підставах, мають відповідний освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень та виявили бажання здобути вищу освіту. Іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, а також яким надано статус біженця в Україні, приймаються до вищих навчальних закладів у порядку, передбаченому для громадян України.

1.3. Прийом до державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" на всі освітньо-кваліфікаційні рівні здійснюється за конкурсом незалежно від джерел фінансування.

1.4. Для вступників, які потребують поселення в гуртожиток під час вступу, надається 356 місць. Проживання у 2-, 3-місних кімнатах (блочна система).

II. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ОСВІТИ ВСТУПНИКІВ

2.1. На навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, приймаються особи з повною загальною середньою освітою.

2.2. На навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня

бакалавра приймаються особи, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста.

2.3. На навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістра (спеціальність 8.110102 „Сестринська справа“) приймаються особи, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра (напрямок підготовки 6.120101 „Сестринська справа“).

2.4. Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" приймає на навчання зі скороченим терміном осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста за спеціальністю "Фармація" (див. додаток 2).

2.5. Державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" здійснює прийом студентів на старші курси у порядку переведення та поновлення в межах вакантних місць ліцензованого обсягу відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти України № 245 від 15 липня 1996 року. Перевищення ліцензованого обсягу допускається лише у разі поновлення осіб, які

повертаються після академічної відпустки.

III. ФІНАНСУВАННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

3.1. Фінансування підготовки фахівців у державному вищому навчальному закладі "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" здійснюється:

за рахунок видатків державного бюджету – за державним замовленням;

за рахунок державних цільових пільгових довгострокових кредитів за рахунок коштів фізичних, юридичних осіб.

3.2. Громадянин України має право безоплатно здобути вищу освіту на конкурсній основі, якщо певний освітньо-кваліфікаційний рівень громадянин здобуває вперше.

3.3. Громадянин України має право безоплатно здобувати вищу освіту за другим напрямом

(спеціальністю), якщо він за станом здоров'я втратив можливість виконувати службові чи посадові обов'язки за отриманою раніше кваліфікацією, що підтверджується висновками медико-соціальної експертної комісії.

IV. СТРОКИ ПРИЙОМУ ЗАЯВ І ДОКУМЕНТІВ, ВСТУПНИХ ЕКЗАМЕНІВ, КОНКУРСНОГО ВІДБОРУ ТА ЗАРАХУВАННЯ НА НАВЧАННЯ

4.1. Прийом заяв і документів, вступні іспити, конкурсний відбір та зарахування на навчання вступників на основі повної загальної середньої освіти проводиться в такі строки (Див. табл. 4.1):

4.2. Прийом заяв і документів, фахові вступні випробування, що проводить державний вищий навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського", конкурсний відбір та зарахування на навчання вступників на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста проводиться в такі строки (Див. табл. 4.2):

4.3. Прийом заяв і документів, вступні випробування, що проводить вищий державний навчальний заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського", конкурсний відбір та зарахування на навчання на спеціальність 8.110102 „Сестринська справа“ (освітньо-кваліфікаційний рівень „магістр“) вступників на основі базової вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня „бакалавр“ за спеціальністю 6.120101 „Сестринська справа“) проводиться в такі строки (Див. табл. 4.3):

(Продовження на стор. 9)

Табл. 4.1.

Етапи вступної компанії	Денна форма навчання	Навчання без відриву від виробництва
	вступники на основі освіти	
	повної загальної середньої	повної загальної середньої
Початок прийому заяв та документів	1 липня 2011 року	10 липня 2011 року
Закінчення прийому заяв та документів від осіб, які мають складати вступні іспити, що проводить вищий навчальний заклад	22 липня 2011 року	7 серпня 2011 року
Закінчення прийому заяв та документів від осіб, які не складають вступних іспитів	31 липня 2011 року	10 серпня 2011 року
Строки проведення вищим навчальним закладом вступних іспитів	23 – 31 липня 2011 року	8-10 серпня 2010 року
Термін оприлюднення рейтингового списку вступників	не пізніше 1 серпня 2011 року	не пізніше 11 серпня 2010 року
Терміни зарахування вступників	за державним замовленням - не пізніше 10 серпня; за кошти фізичних та юридичних осіб – після зарахування на місце державного замовлення відповідного напрямку підготовки (спеціальності) - не пізніше 25 серпня	не пізніше 25 серпня

Табл. 4.2.

Етапи вступної компанії	Денна форма навчання
	вступники на основі освіти повної загальної середньої
Початок прийому заяв та документів	1 липня 2011 року
Закінчення прийому заяв та документів від осіб, які мають складати вступні іспити, що проводить вищий навчальний заклад	22 липня 2011 року
Закінчення прийому заяв та документів від осіб, які не складають вступних іспитів	31 липня 2011 року
Строки проведення вищим навчальним закладом вступних іспитів	23 – 31 липня 2011 року
Термін оприлюднення рейтингового списку вступників	не пізніше 1 серпня 2011 року
Терміни зарахування вступників	за державним замовленням - не пізніше 10 серпня; за кошти фізичних та юридичних осіб – після зарахування на місце державного замовлення відповідного напрямку підготовки (спеціальності) - не пізніше 25 серпня

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ

ДО ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО» У 2011 РОЦІ

(Продовження. Поч. на стор. 8)

V. ПОРЯДОК ПРИЙОМУ ЗАЯВ І ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ ВСТУПУ У ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД

5.1. Вступники особисто подають заяву про вступ до державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського", в якій вказують напрям підготовки (у разі вступу на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра) або спеціальність (у разі вступу на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, спеціаліста, магістра) та форму навчання.

Вступник може подати заяву та документи не більше, ніж до п'яти вищих навчальних закладів України та не більше, ніж на три напрями підготовки (спеціальності) у кожному з них. Кожна подача заяви та документів фіксується на зворотному боці сертифіката та засвідчується печаткою приймальної комісії.

5.2. При поданні заяви вступник пред'являє особисто:

документ державного зразка про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі якого здійснюється вступ, і додаток до нього;

сертифікат (сертифікати) Українського центру оцінювання якості освіти (для вступників на основі повної загальної середньої освіти);

медичну довідку за формою 086-о;

паспорт громадянина України (паспорт громадянина України для виїзду за кордон, військовий квиток або приписне свідоцтво, свідоцтво про народження - для осіб, які за віком не мають паспорта, або інший документ, який засвідчує особу і громадянство).

На вимогу вступника приймальна комісія засвідчує копію документа державного зразка про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі якого здійснюється вступ, і додатка до нього, сертифіката (сертифікатів) Українського центру оцінювання якості освіти та інших документів.

5.3. До заяви вступник додає: документ державного зразка про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі якого здійснюється вступ, і додаток до нього, за особистим вибором оригінали або копії;

сертифікат (сертифікати) Українського центру оцінювання якості освіти (для вступників на основі повної загальної середньої освіти), за особистим вибором оригінали або копії;

медичну довідку за формою 086-о або її копію;

шість кольорових фотокарток розміром 3 x 4 см.

5.4. Інші документи або їх копії подає вступник, якщо це викликано особливими умовами зарахування за відповідними напрямками підготовки (спеціальностями), встановленими законодавством, у строки, визначені для прийому документів.

5.5. Вступники мають право подавати сертифікати чи їх дублікати Українського центру оцінювання якості освіти, видані у

2008 або 2009, або 2010, або 2011 роках.

5.6. Усі копії документів засвідчуються за оригіналами приймальною комісією вищого навчального закладу, до якого вони подаються, або в установленому законодавством порядку (нотаріально).

5.7. Особи з обмеженими фізичними можливостями (інваліди I та II груп, діти-інваліди) подають документи, що засвідчують їхнє право на складання вступних екзаменів у державному вищому навчальному закладі "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського".

5.8. Особи, які в 2011 році не брали участі у зовнішньому незалежному оцінюванні подають документи, що засвідчують їх право на складання тільки вступних екзаменів у державному вищому навчальному закладі "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського":

військовослужбовці Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також правоохоронних органів спеціального призначення та Державної спеціальної служби транспорту, які проходять військову строкову службу, — при вступі на денну форму навчання до вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів;

громадяни України, звільнені зі строкової військової служби в рік вступу до вищого навчального закладу;

військовослужбовці рядового, сержантського та старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, — при вступі на заочну форму навчання;

особи, що мають захворювання, вказані в переліку захворювань, що можуть бути перешкодою для проходження громадянами зовнішнього незалежного оцінювання, встановленому Міністерством освіти і науки України та Міністерством охорони здоров'я України, для яких Український центр оцінювання якості освіти не може забезпечити проходження незалежного зовнішнього оцінювання навчальних досягнень.

5.9. Особи, які здобули повну загальну середню освіту у 2007 році і раніше, подають документи, що підтверджують їх право брати участь у конкурсі за результатами зовнішнього незалежного оцінювання або за результатами вступних екзаменів з конкурсних предметів у вищому навчальному закладі за їх вибором.

5.10. Громадяни України, які у 2011 році здобули повну загальну середню освіту за кордоном, подають документи, що підтверджують їх право брати участь у конкурсі за результатами зовнішнього незалежного оцінювання або за результатами вступних екзаменів з конкурсних предметів у вищому навчальному закладі за їх вибором.

5.11. Вступники, які подають сертифікат з кількістю балів з визначених предметів нижче встановленої цими правилами прийому мінімальної кількості балів, на навчання не зараховуються (крім випадків, передбачених абзацом другим пункту 6.1 розділу VI цих правил).

5.12. Приймальна комісія здійснює перевірку відповідності сертифікатів Українського центру оцінювання якості освіти базі даних цього центру. Письмове підтвердження Українським центром оцінювання якості освіти невідповідності сертифіката є підставою для відмови в участі у конкурсі та зарахуванні на навчання (анулювання наказу про зарахування).

5.13. Приймальна комісія розглядає документи вступників та приймає рішення про допуск до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання до вищого навчального закладу.

5.14. Факт ознайомлення вступника з правилами прийому, наявності ліцензії і сертифікатом про акредитацію відповідного напрямку підготовки (спеціальності), а також надання ним згоди на оприлюднення результатів зовнішнього незалежного оцінювання (вступних екзаменів) та наявності підстав для вступу поза конкурсом фіксується у заяві вступника і підтверджується його особистим підписом.

5.15. При прийомі на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційних рівнів спеціаліста, спеціаліста, конкурсний бал обчислюється шляхом додавання балів сертифіката з конкурсних предметів (вступних екзаменів), середнього бала документа (дodatка до документа) про повну загальну середню освіту та додаткових балів, передбачених цими правилами. При цьому середній бал документа про повну загальну середню освіту обчислюється за 12-бальною шкалою з округленням до десятих частин бала і переводиться у 200-бальну шкалу за таблицею відповідності, наведеною у додатку 5. Оцінки з документа про повну загальну середню освіту, які виставлені за 5-бальною шкалою, враховуються таким чином: «3» відповідає «6», «4» відповідає «9», «5» відповідає «12».

VI. ВСТУПНІ ВИПРОБУВАННЯ ТА КОНКУРСНИЙ ВІДБІР

6.1. Для конкурсного відбору осіб, які на основі повної загальної середньої освіти вступають до державного вищого навчального закладу "Тернопіль-

ський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, зараховуються бали сертифіката Українського центру оцінювання якості освіти, виданого у поточному році, з предметів, визначених Переліком конкурсних предметів у сертифікаті Українського центру оцінювання якості освіти (вступних екзаменів) (Див. додаток 3). Також додатком 3 визначаються профільні загальноосвітні предмети, мінімальна кількість балів сертифіката з профільних загальноосвітніх предметів, з якими вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання. Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо кількість балів із загальноосвітніх предметів складає не менше 124 (крім випадків, передбачених абзацом другим пункту 6.1 розділу VI цих правил).

Вищий навчальний заклад за рішенням приймальної комісії допускає до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання вступника, який подає сертифікат Українського центру оцінювання якості освіти, кількість балів якого з одного з непрофільних загальноосвітніх предметів, визначених правилами прийому до вищого навчального закладу, нижче 124 балів, за умови, якщо кількість балів з профільного загальноосвітнього предмета, зазначена у сертифікаті, становить не менше 170 балів.

6.2. Для конкурсного відбору осіб, які на основі повної загальної середньої освіти вступають для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціаліста, конкурсний бал обчислюється шляхом додавання балів сертифіката з конкурсних предметів (вступних екзаменів), середнього бала документа (дodatка до документа) про повну загальну середню освіту та додаткових балів, передбачених цими правилами. При цьому середній бал документа про повну загальну середню освіту обчислюється за 12-бальною шкалою з округленням до десятих частин бала і переводиться у 200-бальну шкалу за таблицею відповідності, наведеною у додатку 5. Оцінки з документа про повну загальну середню освіту, які виставлені за 5-бальною шкалою, враховуються таким чином: «3» відповідає «6», «4» відповідає «9», «5» відповідає «12».

(Продовження на стор. 10)

Табл. 4.3.

Етапи вступної компанії	Денна форма навчання
	вступники на основі освіти повної загальної середньої
Початок прийому заяв та документів	1 липня 2011 року
Закінчення прийому заяв та документів від осіб, які мають складати вступні екзамени, що проводить вищий навчальний заклад	22 липня 2011 року
Закінчення прийому заяв та документів від осіб, які не складають вступних екзаменів	31 липня 2011 року
Строки проведення вищим навчальним закладом вступних екзаменів	23 – 31 липня 2011 року
Термін оприлюднення рейтингового списку вступників	не пізніше 1 серпня 2011 року
Терміни зарахування вступників	за державним замовленням - не пізніше 10 серпня; за кошти фізичних та юридичних осіб – після зарахування на місце державного замовлення відповідного напрямку підготовки (спеціальності) - не пізніше 25 серпня

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ

ДО ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО» У 2011 РОЦІ

(Продовження. Поч. на стор. 8-9)

6.3. Для конкурсного відбору осіб, які на основі повної загальної середньої освіти вступають на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, зараховуються бали сертифіката Українського центру оцінювання якості освіти (результати вступних екзаменів) з двох предметів за переліком, що наведений у додатку 4.

6.4. Результати вступних екзаменів для вступників, які вступають на основі повної загальної середньої освіти, оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів.

6.5. При вступі до навчально-наукового інституту медсестринства за напрямом 6.120101 "Сестринська справа" (бакалавр) вступників, які мають освітньо-кваліфікаційний рівень „молодший спеціаліст“, „спеціаліст“ фаховими випробуваннями в межах державного замовлення та за кошти юридичних і фізичних осіб є іспити з основ сестринської справи (у формі тестування), української мови (у формі тестування); за напрямом 6.120102 "Лабораторна діагностика" — з хімії (у формі тестування), української мови (у формі тестування).

Для конкурсного відбору осіб, які мають освітньо-кваліфікаційний рівень "бакалавра" за напрямом підготовки 6.110201 "Фармація" і вступають на фармацевтичний факультет за спеціальністю 7.110201 "Фармація" зараховується вступне фахове випробування з фармацевтичної хімії.

Для конкурсного відбору осіб при прийомі на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційних рівнів магістра зараховуються вступні фахові випробування зі спеціальності магістратури (клінічне медсестринство) та іноземної мови.

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо кількість балів з іспиту складає не менше 124.

6.6. Особи, які без поважних причин не з'явилися на вступні екзамен та творчі конкурси у визначений розкладом час, особи, знання яких було оцінено балами нижче встановленого цими Правилами мінімального рівня, а також особи, які забрали документи після дати закінчення прийому документів, до участі в наступних вступних екзаменах, творчих конкурсах та у конкурсному відборі не допускаються.

6.7. Апеляції на результати вступних екзаменів, що проведені вищим навчальним закладом, розглядає апеляційна комісія державного вищого навчаль-

ного закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського". Апеляція абітурієнта з приводу екзаменаційної оцінки приймається не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки.

6.8. Для осіб, які не атестовані з української мови та літератури, приймальна комісія з урахуванням наявності педагогічних і науково-педагогічних кадрів може встановлювати вступний екзамен з тієї мови, оцінки з якої виставлені в документі про освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень.

Результат екзамену оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів і зараховується замість бала сертифіката з української мови та літератури.

VII. ЦІЛЬОВИЙ ПРИЙОМ ДО ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ "ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО"

7.1. Цільовий прийом організовується:

відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29.06.99 № 1159 «Про підготовку фахівців для роботи в сільській місцевості».

7.2. Установлені квоти цільового прийому оголошуються разом з обсягом державного замовлення на підготовку фахівців з кожного напрямку підготовки (спеціальності).

7.3. Учасники цільового прийому, передбаченого постановою Кабінету Міністрів України від 29.06.99 № 1159 «Про підготовку фахівців для роботи в сільській місцевості», зараховуються за окремим конкурсом на навчання на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста. Конкурс відбувається відповідно до суми набраних балів.

7.4. Особи, які не зараховані на цільові місця за окремим конкурсом, можуть брати участь у конкурсі на загальних засадах.

VIII. ЗАРАХУВАННЯ ЗА СПІВБЕСІДОЮ

8.1. За результатами співбесіди зараховуються до державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" особи, яким Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Черно-

бильської катастрофи» надане таке право.

8.2. Програми співбесід із зазначеними категоріями осіб затверджує голова приймальної комісії.

8.3. Особи, які за наслідками співбесіди не рекомендовані до зарахування на навчання, мають право брати участь у конкурсі на загальних засадах, якщо вони подали приймальній комісії сертифікати Українського центру оцінювання якості освіти з кількістю балів, не менше встановлених приймальною комісією з конкурсних предметів.

IX. ЗАРАХУВАННЯ ВСТУПНИКІВ НА ОСНОВІ ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЯКІ ДОСЯГЛИ ВИЗНАЧНИХ УСПІХІВ У ВИВЧЕННІ ПРОФІЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ

9.1. Зараховуються до державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" за умови подання сертифіката Українського центру оцінювання якості освіти з кількістю балів не нижче мінімального рівня для допуску до участі в конкурсному відборі учасники міжнародних олімпіад з біології.

9.2. Призерам (особам, нагородженим дипломами I-III ступенів) IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з біології та призерам (особам, нагородженим дипломами I-III ступенів) III етапу Всеукраїнських конкурсів — захистів науково-дослідницьких робіт учнів — членів Малої академії наук України з біології з екологією до конкурсного бала при вступі на основі повної загальної середньої освіти зараховується додатковий бал.

9.3. Величина додаткового бала встановлюється:

особам, нагородженим дипломами I ступеня, — 50 балів;
особам, нагородженим дипломами II ступеня, — 40 балів;
особам, нагородженим дипломами III ступеня, — 30 балів.

Додатковий бал зараховується лише за одною з перелічених вище підстав.

9.4. Норма, визначена пунктами 9.1-9.2 цього розділу, поширюється на учасників міжнародних олімпіад, призерів IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад та призерів III етапу Всеукраїнських конкурсів — захистів науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України, що відбулися у поточному навчальному

році, за переліком, визначеним Міністерством освіти і науки України.

X. ЗАРАХУВАННЯ ПОЗА КОНКУРСОМ

10.1. Зараховуються поза конкурсом:

особи, яким відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» надане таке право;

діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, а також особи з їх числа віком від 18 до 23 років, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 05.04.94 № 226 «Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування» (зі змінами);

інваліди I та II груп та діти-інваліди віком до 18 років, яким не протипоказане навчання за обраним напрямом (спеціальністю), відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні»;

особи, яким відповідно до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» надане таке право;

особи, яким відповідно до Закону України «Про підвищення престижності шахтарської праці» надане таке право;

діти, чиї батьки загинули або стали інвалідами на вугледобувних підприємствах, при вступі на навчання за гірничими спеціальностями відповідно до Указу Президента України від 19.05.99 № 524 «Про державну допомогу дітям, які вчаться за гірничими спеціальностями і чиї батьки загинули або стали інвалідами на вугледобувних підприємствах»;

діти військовослужбовців Збройних Сил України, інших військових формувань, працівників правоохоронних органів, які загинули під час виконання службових обов'язків, відповідно до Указу Президента України від 21.02.2002 № 157 «Про додаткові заходи щодо посилення турботи про захисників Вітчизни, їх правового і соціального захисту, поліпшення військово-патріотичного виховання молоді»;

члени сімей шахтарів та гірничорятувальників, які загинули внаслідок аварії на орендному підприємстві «Шахта імені О.Ф. Засядька» (постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2008 № 6).

10.2. Кількість місць для осіб, визначених у пункті 10.1 цього розділу, встановлюється рішенням приймальної комісії за ре-

зультатами моніторингу проведення вступної кампанії попередніх років і не повинна бути більше 25 відсотків обсягу державного замовлення з кожного напрямку підготовки (спеціальності), доведеного державному вищому навчальному закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського".

У випадку встановлення такої квоти зарахування осіб, визначених пунктом 10.1 цього розділу, відбувається за конкурсом відповідно до конкурсних балів вступника.

XI. ПРАВО НА ПЕРШОЧЕРГОВЕ ЗАРАХУВАННЯ

11.1. Право на першочергове зарахування до державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" мають:

особи, яким відповідно до Закону України «Про охорону дитинства» надане таке право;

особи, яким відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» надане таке право при вступі до вищих військових навчальних закладів та військових підрозділів вищих навчальних закладів;

особи, яким відповідно до Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» надане таке право;

особи, які проживають на території населеного пункту, якому відповідно до Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні» надано статус гірського;

особи, яким відповідно до Указу Президента України від 21.02.2002 № 157 «Про додаткові заходи щодо посилення турботи про захисників Вітчизни, їх правового і соціального захисту, поліпшення військово-патріотичного виховання молоді» надане таке право;

особи, яким відповідно до Указу Президента України від 12.09.2007 № 849 «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 4 вересня 2007 року «Про основні напрями фінансового забезпечення заходів щодо підвищення життєвого рівня населення у 2008 році» надане таке право;

випускники старшої школи (повна загальна середня освіта), нагороджені золотою або срібною медаллю, при вступі на основі повної загальної середньої освіти;

11.2. Зазначене право надається за інших рівних умов за черговістю, визначеною пунктом 11.1 цих Правил.

(Продовження на стор. 11)

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ

ДО ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО» У 2011 РОЦІ

(Продовження. Поч. на стор. 8-10)

ХІІ. ФОРМУВАННЯ ТА ОПРИЛЮДНЕННЯ РЕЙТИНГОВОГО СПИСКУ ВСТУПНИКІВ

12.1. Список вступників, які мають цільове направлення, впорядковується за конкурсним балом від більшого до меншого.

12.2. Рейтинговий список вступників формується за категоріями в такій послідовності:

вступники, які мають право на зарахування поза конкурсом;

вступники, рекомендовані до зарахування за результатами співбесіди;

учасники міжнародних олімпіад;

вступники, які зараховуються за конкурсом.

До рейтингового списку не входять вступники, рекомендовані до зарахування на місця цільового прийому.

12.3. У межах кожної зазначеної в пункті 12.2 цього розділу категорії рейтинговий список впорядковується:

за конкурсним балом від більшого до меншого;

з урахуванням права на першочергове зарахування при однаковому конкурсному балі у порядку додержання підстав для його набуття.

12.4. У рейтинговому списку зазначаються:

прізвище, ім'я та по батькові вступника;

конкурсний бал вступника;

наявність підстав для вступу поза конкурсом;

наявність підстав для вступу за результатами співбесіди з відміткою про результати співбесіди;

наявність права на першочергове зарахування.

12.5. Рейтингові списки вступників оприлюднюються шляхом розміщення на інформаційних стендах приймальної комісії та веб-сайті державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" із зазначенням категорій списку. Ці списки оновлюються при внесенні змін протягом строку проведення конкурсної відбору.

ХІІІ. НАДАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ДЛЯ ЗАРАХУВАННЯ

13.1. Приймальна комісія на підставі рейтингового списку вступників приймає рішення щодо рекомендації до зарахування на навчання на місця державного замовлення вступників, які перебувають на вищих позиціях рейтингового списку. Рекомендації до зарахування вступників на навчання за рахунок коштів фізичних (юридичних)

осіб надаються після завершення зарахування вступників на місця державного замовлення.

13.2. Приймальна комісія приймає рішення про рекомендування до зарахування на навчання на місця державного замовлення у три етапи: у перший, шостий та восьмий дні після останнього дня прийому заяв.

13.3. Рішення приймальної комісії про рекомендування до зарахування оприлюднюється в день його прийняття.

13.4. Офіційним повідомленням про надання рекомендацій до зарахування вважається оприлюднення відповідного рішення на стендах приймальної комісії державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського".

ХІV. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА ВСТУПНИКІВ НА ВИБІР МІСЦЯ НАВЧАННЯ

14.1. Особи, які беруть участь у конкурсному відборі, впродовж кількості днів, визначеної пунктами 15.1, 15.2 розділу XV цих правил, після прийняття рішення про рекомендування до зарахування зобов'язані виконати вимоги для зарахування на місця державного замовлення: подати оригінали документа про освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень та додатка до нього, медичної довідки та сертифікатів Українського центру оцінювання якості освіти до приймальної комісії.

14.2. При вступі вступника для одночасного навчання за двома освітньо-професійними програмами за напрямками підготовки або спеціальностями (в одному або різних вищих навчальних закладах за різними формами навчання) оригінали документа про освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень державного зразка, а також оригінали сертифіката Українського центру оцінювання якості освіти зберігаються у вищому навчальному закладі за місцем навчання за державним замовленням або за рахунок державних пільгових довгострокових кредитів протягом усього строку навчання. При одночасному навчанні за двома освітньо-професійними програмами за напрямками підготовки або спеціальностями за місцем навчання за кошти фізичних, юридичних осіб зберігаються завірені копії документа про освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень державного зразка та додатка до нього, копії сертифіката Українського центру оцінювання якості освіти та медичної довідки. Зазначені копії документів зберігаються у вищому навчальному закладі протягом строку навчання разом

з оригіналом довідки вищого навчального закладу, в якому зберігаються оригінали документів. Довідка видається на вимогу студента вищим навчальним закладом, у якому зберігаються оригінали вищезазначених документів.

14.3. Особи, які в установлений строк не подали до приймальної комісії оригінали документів про освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, додатка до нього державного зразка, медичної довідки та сертифікатів Українського центру оцінювання якості освіти (не виконали вимог для зарахування), втрачають право зарахування на навчання за державним замовленням, а також на навчання за рахунок державних пільгових довгострокових кредитів.

ХV. КОРИГУВАННЯ СПИСКУ РЕКОМЕНДОВАНИХ ДО ЗАРАХУВАННЯ

15.1. Після завершення першого встановленого строку вибору вступниками місця навчання (п'ять календарних днів після оприлюднення першого списку рекомендованих до зарахування) приймальна комісія державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" здійснює коригування списку рекомендованих для зарахування осіб:

оголошує списки рекомендованих та приймає рішення про зарахування вступників, які були рекомендовані та виконали вимоги для зарахування;

відкликає надані раніше рекомендації вступникам, які не виконали вимог для зарахування; формує нові списки рекомендованих осіб з числа вступників, які не отримували рекомендацію раніше, відповідно до рейтингового списку вступників на наявні місця.

15.2. Після оприлюднення другого та наступних списків вступників, рекомендованих до зарахування, встановлюється два дні для виконання вступниками вимог для зарахування.

15.3. Після виконання всіх вимог вступниками для зарахування на навчання за державним замовленням у визначених обсягах формуються списки рекомендованих для зарахування на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб.

Вступники, в яких було відкликано рекомендацію для зарахування на місця державного замовлення, можуть бути рекомендовані до зарахування на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб.

Строки виконання умов для зарахування за кошти юридич-

них та фізичних осіб встановлюються приймальною комісією державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського", але не пізніше 25 серпня.

15.4. Оголошення списків рекомендованих для зарахування здійснюється відповідно до розділу XIII цих правил.

ХVІ. НАКАЗ ПРО ЗАРАХУВАННЯ

16.1. Накази про зарахування на навчання видаються ректором після виконання вступниками вимог для зарахування за формою, встановленою Міністерством освіти і науки України, та оприлюднюються на інформаційному стенді приймальної комісії і веб-сайті державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського".

16.2. Накази про зарахування на навчання надсилаються до Міністерства освіти і науки України на паперових та електронних носіях і в електронному вигляді до Українського центру оцінювання якості освіти.

16.3. Рішення щодо зарахування вступника за оплатою його навчання за рахунок державного цільового пільгового довгострокового кредиту приймається за заявою вступника, що подається до приймальної комісії, на підставі результатів участі у конкурсі відповідно до виділених державному вищому навчальному закладі "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" коштів.

ХVІІ. ОСОБЛИВОСТІ ПРИЙОМУ ТА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМЦІВ ТА ОСІБ БЕЗ ГРОМАДЯНСТВА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

17.1. Підготовка іноземців та осіб без громадянства здійснюється згідно із Законом України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (із змінами), Указами Президента України від 25.03.94 № 112 «Про заходи щодо розвитку економічного співробітництва областей України з суміжними прикордонними областями Російської Федерації» та від 03.06.94 № 271 «Про заходи щодо розвитку економічного співробітництва областей України з суміжними областями Республіки Білорусь і адміністративно-територіальними одиницями Республіки Молдова», постановами Кабінету Міністрів України від 26.02.93 № 136 «Про навчання іноземних громадян в

Україні» (із змінами) та від 05.08.98 № 1238 «Про затвердження Положення про прийом іноземців та осіб без громадянства на навчання до вищих навчальних закладів». Іноземці, яким надаються державні стипендії за міжнародними договорами, загальнодержавними програмами, іншими міжнародними зобов'язаннями України, приймаються на навчання на підставі направлень Міністерства освіти і науки в межах обсягів державного замовлення.

17.2. При вступі до державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" іноземці українського походження, які отримали направлення на навчання від українських національно-культурних товариств, користуються такими самими правами на здобуття освіти, що й громадяни України, якщо вони були учасниками міжнародних олімпіад з біології.

17.3. Іноземці та особи без громадянства, які постійно проживають в Україні, а також яким надано статус біженця в Україні, приймаються до державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського" у порядку, передбаченому для громадян України.

17.4. Іноземці, які здобули повну загальну середню освіту у закордонних школах з українською мовою навчання, приймаються до вищих навчальних закладів України за вступними екзаменами, передбаченими правилами прийому до державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського", у межах установлених квот за рекомендаціями національних культурних українських товариств та дипломатичних установ України за кордоном.

17.5. Прийом документів у іноземних громадян здійснюється з 1 липня до 30 вересня (включно) 2011 року.

17.6. Вступники з числа іноземних громадян подають до державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського": а) анкету встановленого зразка; б) свідоцтво про закінчення підготовчого факультету (відділення) для іноземних громадян з рекомендацією для вступу за фахом "Медицина" (якщо проходили навчання); в) копію документа про освіту та одержані за навчальних дисциплін оцінки (бали); г) документ про відсутність ВІЛ-інфекції;

(Продовження на стор. 12)

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ

ДО ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО» У 2011 РОЦІ

(Продовження. Поч. на стор. 8–11)
д) медичний сертифікат про стан здоров'я, засвідчений офіційним органом охорони здоров'я країни, з якої прибув іноземець і виданий не пізніше, ніж за два місяці до в'їзду на навчання в Україну; е) страховий поліс з надання термінової медичної допомоги; є) копію документа про народження; ж) 6 фотокарток розміром 40 x 60 мм; з) зворотній квиток з відкритою датою повернення на батьківщину терміном до одного року.

Зазначені у підпунктах "в", "г", "д", "є" документи повинні бути засвідчені відповідно до законодавства країни їх видачі, легалізовані та нострифіковані в установленому порядку, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

17.7. Вступними випробуваннями для іноземних громадян є співбесіда з біології та хімії.

XVIII. ДОДАТКОВЕ ЗАРАХУВАННЯ ДО ДЕРЖАВНОГО

ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ "ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО" ТА ЗБЕРІГАННЯ РОБІТ ВСТУПНИКІВ

18.1. Особи, які без поважних причин не приступили до занять протягом 10 днів від дня їх початку, відраховуються з державного вищого навчального закладу "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського". На звільнені при цьому місця може проводитися додаткове зарахування за конкурсом осіб, які подали сертифікати Українського центру оцінювання якості освіти (успішно склали вступні випробування, що проводив державний вищий навчальний

заклад "Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського", і не пройшли за конкурсом на навчання.

18.2. Роботи вступників (у т.ч. аркуші підготовки до усної відповіді, листки співбесіди), виконані ними на вступних екзаменах, творчих конкурсах, фахових випробуваннях, співбесідах, яких не зараховано на навчання, зберігаються протягом одного року, потім знищуються, про що складається акт. Якщо такий вступник рекомендований до зарахування до іншого навчального закладу за результатами поточних вступних екзаменів, то його вступні роботи надсилаються до цього вищого навчального закладу за відповідним запитом.

XIX. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДКРИТОСТІ ТА ПРОЗОРІСТІ ПРИ ПРОВЕДЕННІ

ПРИЙОМУ ДО ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

19.1. На засіданні приймальної комісії мають право бути присутніми представники засобів масової інформації не більше двох осіб від одного засобу. Акредитація журналістів проводиться приймальною комісією за заявою засобу масової інформації.

9.2. Громадські організації, яким Міністерством освіти і науки України надано право вести спостереження за роботою приймальної комісії, можуть направляти своїх спостерігачів на її засідання. Приймальна комісія створює належні умови для присутності громадських спостерігачів на своїх засіданнях, а також надає їм можливість ознайомлення з документами, які надаються членам комісії до засідання.

19.3. Голова приймальної

комісії, як правило, оголошує про засідання комісії не пізніше дня, що передує дню засідання. В особливих випадках – не пізніше, ніж за три години до початку засідання. Оголошення разом із проектом порядку денного засідання оприлюднюється.

19.4. Подання вступником недостовірних персональних даних, недостовірних відомостей про наявність права на зарахування поза конкурсом, права на першочергове зарахування, права на зарахування за співбесідою, про здобуту раніше освіти, про проходження зовнішнього незалежного оцінювання є підставою для відрахування його з числа студентів.

19.5. Інформування громадськості про хід подання заяв на вступ до вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації здійснюється за допомогою інформаційної системи «Конкурс». Приймальні комісії зобов'язані щодобово подавати інформаційні звіти до системи «Конкурс».

Додаток 1

до Правил прийому до Тернопільського державного медичного університету

Перелік освітньо-кваліфікаційних рівнів та напрямів підготовки (спеціальностей), за якими оголошується прийом на навчання, ліцензовані обсяги та нормативні терміни навчання

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістра

Напрями підготовки		Спеціальності		Ліцензовані обсяги				Нормативні терміни навчання			Вартість одного року навчання, грн.		
Код	Назва	Код	Назва	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	За державним замовленням	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
1101	Сестринська справа	8.110100	Сестринська справа	30	-	-	-	2 роки	-	-	11880**	-	-

** - вартість навчання може змінюватися

Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста

Напрями підготовки		Спеціальності		Ліцензовані обсяги				Нормативні терміни навчання			Вартість одного року навчання, грн.		
Код	Назва	Код	Назва	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	За державним замовленням	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
1101	Медицина	7.12010001	Лікувальна справа	400	-	-	171	6 років	-	-	16325**	-	-
1101	Медицина	7.12010005	Стоматологія	150	-	-	4	5 років	-	-	18220**	-	-
1101	Медицина	7.12010003	Медико-профілактична справа	100	-	-	-	6 років	-	-	10 300**	-	-
1102	Фармація	7.12020101	Фармація	150	-	100	-	5 років	-	5,5 років	13630**	-	7300**
1102	Фармація	7.12020102	Клінічна фармація	20	-	-	-	5 років	-	-	13900**	-	-
1102	Фармація	7.12020104	Технологія парфумерно-косметичних засобів	10	-	-	-	5 років	-	-	13860**	-	-

** - вартість навчання може змінюватися

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра

Галузі знань		Напрями підготовки		Ліцензовані обсяги				Нормативні терміни навчання			Вартість одного року навчання, грн.		
Шифр	Найменування	Код	Назва	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	За державним замовленням	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
1201	Медицина	6.120.101	Сестринська справа	90	-	-	5	2 роки	-	-	9980**	-	-
1201	Медицина	6.120.101	Сестринська справа (перепідготовка бакалаврів)	90	-	-	-	1,5 роки	-	-	16700**	-	-
1201	Медицина	6.120.102	Лабораторна діагностика	20	-	-	-	2 роки	-	-	-	-	-
0401	Природничі науки	6.040102	Біологія	30	-	-	-	4 роки	-	-	10680**	-	-

** - вартість навчання може змінюватися

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ

ДО ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО» У 2011 РОЦІ

Освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста

Галузі знань		Спеціальності		Ліцензовані обсяги				Нормативні терміни навчання			Вартість одного року навчання, грн.		
Шифр	Найменування	Код	Назва	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	За державним замовленням	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
1201	Медицина	5.12010102	Сестринська справа	20	-	-	-	3 роки	-	-	-	-	-

Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста для іноземних громадян

Напрями підготовки		Спеціальності		Ліцензовані обсяги			Нормативні терміни навчання			Вартість одного року навчання, грн.	
Код	Назва	Код	Назва	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1101	Медицина	7.12010001	Лікувальна справа	100	-	-	6 років	-	-	українською та російською мовами навчання – 26400**, англійською мовою – 28000**	-
		7.12010005	Стоматологія	20	-	-	5 років	-	-	українською та російською мовами навчання – 26400**, англійською мовою – 28000**	-
1102	Фармація	7.12020101	Фармація	20	-	5	5 років	-	5,5 років	українською та російською мовами навчання – 26400**, англійською мовою – 28000**	Українською та російською мовами навчання – 10200**, англійською мовою – 12000**

** - вартість навчання може змінюватися

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра для іноземних громадян

Галузі знань		Напрями підготовки		Ліцензовані обсяги			Нормативні терміни навчання			Вартість одного року навчання, грн.		
Шифр	Найменування	Код	Назва	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
1201	Медицина	6.120101	Сестринська справа (навчання за американськими програмами, затвердженими МОН та МОЗ України)	20	-	-	2 роки	-	-	28000**	-	-
1201	Медицина	6.120101	Сестринська справа (навчання за американськими програмами, затвердженими МОН та МОЗ України)	10	-	-	4 роки	-	-	28000**	-	-
1201	Медицина	6.120101	Сестринська справа	20	-	-	2 роки	-	-	12970** (російською мовою - 9980**)	-	-

** - вартість навчання може змінюватися

Освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста із числа іноземних громадян

Галузі знань		Спеціальності		Ліцензовані обсяги			Нормативні терміни навчання			Вартість одного року навчання, грн.		
Шифр	Найменування	Код	Назва	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання	Денна форма навчання	Вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
1101	Медицина	5.12010102	Сестринська справа	10	-	-	2 роки	-	-	28000**	-	-

** - вартість навчання може змінюватися

Додаток 2

до Правил прийому до Тернопільського державного медичного університету

Перелік напрямів підготовки для прийому на навчання зі скороченим терміном осіб, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста за умови вступу на споріднений напрям підготовки

За денною формою навчання

Споріднені спеціальності освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра		Напрями підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста		Курс	Термін навчання	Кількість місць	
Назва	Код	Код	Назва			За кошти Державного бюджету	За кошти фізичних, юридичних осіб
Фармація	6.110201	7.110201	Фармація	4	2	-	60

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ

ДО ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО» У 2011 РОЦІ

Додаток 3

до Правил прийому до Тернопільського державного медичного університету

Перелік конкурсних предметів у сертифікаті Українського центру оцінювання якості освіти (вступних екзаменів)

Для вступників на основі повної загальної середньої освіти

Напрями підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, бакалавра, спеціальності спеціаліста			Перелік конкурсних предметів (вступних екзаменів)	Статус предмету	Мінімальна кількість балів для допуску до участі в конкурсі або зарахування на навчання поза конкурсом, за співбесідою
Назва	Код	Квота пільгових категорій			
Сестринська справа	5.12010102	25 %	1. Українська мова та література	Профільний	124
			2. Біологія або хімія (на вибір вступника)		124
Лікувальна справа Медико-профілактична справа Стоматологія Біологія	7.12010001 7.12010003 7.12010005 6.040102	25 %	1. Українська мова та література	Профільний	124
			2. Біологія		124
			3. Хімія або фізика (на вибір вступника)		124
			3. Хімія або фізика (на вибір вступника)		124
Фармація (денна форма навчання) Клінічна фармація Технологія парфумерно-косметичних засобів	7.12020101 7.12020102 7.12020104	25 %	1. Українська мова та література	Профільний	124
			2. Хімія		124
			3. Біологія або фізика (на вибір вступника)		124
Фармація (заочна форма навчання)	7.12020101	25 %	1. Українська мова та література	Профільний	124
			2. Хімія		124
			3. Біологія або фізика (на вибір вступника)		124

Для вступників на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста

Напрями підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра			Перелік вступних екзаменів	Статус предмету	Мінімальна кількість балів для допуску до участі в конкурсі або зарахування на навчання поза конкурсом, за співбесідою
Назва	Код	Квота пільгових категорій			
Сестринська справа	6.120101	25 %	Основи сестринської справи		124
			Українська мова		124
Лабораторна діагностика	6.120102	25 %	Хімія		124
			Українська мова		124

Для вступників на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра

Спеціальності спеціаліста, магістра			Перелік вступних екзаменів	Статус предмету	Мінімальна кількість балів для допуску до участі в конкурсі або зарахування на навчання поза конкурсом, за співбесідою
Назва	Код	Квота пільгових категорій			
Фармація	7.12020101	25 %	Фахове випробування з фармацевтичної хімії		124
Сестринська справа	8.110102	25 %	1. Клінічне медсестринство		124
			2. Іноземна мова		124

(Закінчення на стор. 15)

ОБ'ЄКТИВ

Студентки медичного факультету Олена ФІЛЮК і Наталія ПЕТРИШИН (ліворуч);

студентки фармфакультету Ірина КІЛЬЧИЦЬКА та Тетяна ОНУКЕВИЧ (праворуч)

Фото Андрія ВОЙНИ

ПРАВИЛА ПРИЙОМУ ДО ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО» У 2011 РОЦІ

Додаток 4
до Правил прийому до Тернопільського державного медичного університету

Таблиця відповідності середнього бала документа про повну загальну середню освіту, обрахованого за 12-бальною шкалою, значенням 200-бальної шкали

0,0	100,0	4	124,0	8	162,0
0,1	100,6	4,1	125,0	8,1	163,0
0,2	101,2	4,2	125,9	8,2	163,9
0,3	101,8	4,3	126,9	8,3	164,9
0,4	102,4	4,4	127,8	8,4	165,8
0,5	103,0	4,5	128,8	8,5	166,8
0,6	103,6	4,6	129,7	8,6	167,7
0,7	104,2	4,7	130,7	8,7	168,7
0,8	104,8	4,8	131,6	8,8	169,6
0,9	105,4	4,9	132,6	8,9	170,5
1	106,0	5	133,5	9	171,5
1,1	106,6	5,1	134,5	9,1	172,4
1,2	107,2	5,2	135,4	9,2	173,4
1,3	107,8	5,3	136,4	9,3	174,3
1,4	108,4	5,4	137,3	9,4	175,3
1,5	109,0	5,5	138,3	9,5	176,2
1,6	109,6	5,6	139,2	9,6	177,2
1,7	110,2	5,7	140,2	9,7	178,1
1,8	110,8	5,8	141,1	9,8	179,1
1,9	111,4	5,9	142,1	9,9	180,0
2	112,0	6	143,0	10	181,0
2,1	112,6	6,1	144,0	10,1	181,9
2,2	113,2	6,2	144,9	10,2	182,9
2,3	113,8	6,3	145,9	10,3	183,8
2,4	114,4	6,4	146,8	10,4	184,8
2,5	115,0	6,5	147,8	10,5	185,7
2,6	115,6	6,6	148,7	10,6	186,7
2,7	116,2	6,7	149,7	10,7	187,6
2,8	116,8	6,8	150,6	10,8	188,6
2,9	117,4	6,9	151,6	10,9	189,5
3	118,0	7	152,5	11	190,5
3,1	118,6	7,1	153,5	11,1	191,4
3,2	119,2	7,2	154,4	11,2	192,4
3,3	119,8	7,3	155,4	11,3	193,3
3,4	120,4	7,4	156,3	11,4	194,3
3,5	121,0	7,5	157,3	11,5	195,2
3,6	121,6	7,6	158,2	11,6	196,2
3,7	122,2	7,7	159,2	11,7	197,1
3,8	122,8	7,8	160,1	11,8	198,1
3,9	123,4	7,9	161,1	11,9	199,0
				12	200,0

(Закінчення. Поч. на стор. 8-14)

ОБ'ЄКТИВ

Марина ХМІЛЬ, студентка фармацевтичного факультету (ліворуч);

Саїд Акрам, студент медичного факультету (праворуч)

Фото Андрія ВОЙНИ

ЦІКАВО А КВІТИ СМАЧНІ?

Наприкінці 80-х років минулого сторіччя з'явилася мода на здорове харчування і вживання в їжу екологічно чистих продуктів. Але вигнанням фастфуду та вирощуванням огірків у стерильних теплицях справа не обмежилася – ресторатори й провідні шеф-кухарі хотіли чогось нового.

І вихід знайшли! З квітів, які раніше використовували для прикраси інтер'єру, стали активно готувати різноманітні страви.

Цей квітково-кулінарний бум припав на літо минулого року, коли в кращих європейських ресторанах з'явилися краби з трояндами, омари з настурціями й телятина під соусом із стокроток.

Усе нове – це давно забуте старе, і квітковий бум – не виняток. Наприклад, квітами гарбуза давним-давно ласували корінні жителі Південної Америки. В Японії з VII століття існує ритуал підносити один одному чашки саке, де плавали пелюстки хризантем, щоб відвести від людини нещастя й забезпечити йому довголіття. У стародавній «Римській кулінарній книзі» згадується про гладіолуси: їх куштували із сіллю та оливковою олією.

Ця мода на квіткову кулінарію з'явилася в Англії в XVI-XVII століттях. Тоді в пошані у них була фіалка. Зацукрована фіалка – можливо, найвідоміша квіткова стравка і нині. Цей популярний французький десерт виробляють в Тулузі та називають violettes de Toulouse. Зацукровані фіалки, інші зацукровані квіти, як-от, тюльпани, вважають одним з кращих їстівних, красивих і смачних способів прикраси десертів.

ЗАЦУКРОВАНІ ФІАЛКИ

Першим виготовляти зацукровані фіалки почав кондитер Вйоль, ятка якого була дуже популярною на початку XX століття. Його знахідку оцінили буквально відразу ж, і фіалковий десерт стали продавати тоннами. Благо, фіалки на полях навколо Тулузи з року в рік давали прекрасний урожай, а рецепт був нескладний: пелюстки покривали збитим яєчним білком, цукровою пудрою та кілька днів висушували в теплому місці.

З Франції мода на зацукровані фіалки прийшла до Австрії, де до них з'явилося особливо романтичне ставлення. Запрошення молоді людини в кафе «на фіалки» і зараз розцінюється австрійською дівчиною, як визнання в любові. І це не дивно – ще в середні століття фіалку вважали квіткою флірту та зваблення. Нині чимало французьких і віденських кондитерських радує споживачів не лише зацукрованими фіалками, а й фіалковим суфле і джемом, а також морозивом з фіалки.

ТЮЛЬПАНОВЕ МЕНЮ

Не встигли з'явитися поціновувачі барвистої кулінарії, як тут не заборилася й її противники, головний аргумент яких – «Як можна їсти такі красиві квіти? Це ж блюзнірство!» Але перші слабко реагують на обурення других і вказують їм на японців, які присвячують хризантемам

хитромудрі хокку й одночасно «наминають» вишукані квіти за обидві шочки. Вони першими розпізнали хитрий секрет цих квітів і збагнули, що хризантеми геть чисто відбивають неприємний рибний запах, якщо він раптом з'явився в якоїсь страві. Тому ніжний соус з хризантем – популярна складова багатьох японських рибних страв.

В історії Голландії був період посправжньому пристрасного захоплення тюльпанами. У середині 1630-х років один тюльпан міг коштувати в шість разів більше вартості оренди вантажного корабля. А вся справа в надзвичайно красивою забарвленні та тонкому ароматі цих дивовижних квітів.

І зараз, скажімо, в ресторанах можна спробувати ці квіти. До «тюльпанового меню» входить бринза з обсмаженим у клярі тюльпаном, тюльпани в соусі, лимонний пиріг з пелюстками тюльпанів і т.д. Смак цих квітів чудово доповнює смак м'ясних і рибних страв. Хоча найчастіше бутони тюльпанів використовують просто для будь-якої начинки, наприклад, курячих або яєчних салатів.

Фахівці у галузі квіткової кулінарії стверджують, що квіти роблять страви корисними для здоров'я, а іноді навіть володіють цілющими властивостями. Ті ж тюльпани в товченому вигляді, змішані з вином, якщо вірити англійському ботанику XVIII століття Джону Паркінсону, можуть допомогти в лікуванні захворювань, пов'язаних з м'язами тіла. Власне, саме в гонитві за здоровим способом життя і стала популярною квіткова кулінарія.

Для того, щоб продукт зберігав усі свої корисні властивості, його не можна піддавати тривалій обробці. Тому логічним є те, що одна з найпоширеніших квіткових страв – це салат. Найчастіше в салати додають настурцію. У цієї квіткі трохи терпкий перцевий смак. У Таїланді до фруктових салатів додають пелюстки орхідей. А у Франції з орхідеєю готують різні складні страви, до яких входять і різні види сиру та трюфелі. Горіховий присмак надають салату стокротки, а схожий на аніс смак – квіти фенхелю. Слід зауважити, що найчастіше смак квітів і самої рослини або його плоду однакові: наприклад, квіти гороху повторюють смак самого гороху, щоправда, вони трохи ніжніші.

Широке застосування квітів – у виготовленні різних напоїв. У Китаї здавна готують чудовий чай з пелюсток півонії. Гарні для прохолодних напоїв бегонія і герань. Можна приготувати різні лікувальні відвари з квітів: скажімо, суміш відвару японської жимолості та меду корисна для профілактики грипу й лікування від кашлю, а напій із жимолості, хризантеми та китайського глуду не лише добре втамовує спрагу в спекотний день, а й ефективний при лікуванні гіпертонії.

Але не варто забувати, що страви та напої з квітів можуть мати й негативний вплив на організм. Скажімо, тим людям, у кого є алергія на квітковий пилок (а таких чимало), доведеться забути про голубці з тюльпанів і вареники з гладіолусами. Крім цього, нарівні з їстівними й смачними стокротками та настурціями існують також отруйні конвалія, нарцис, рододендрон і лев'ячі ротики.

Скуштуйте та насолодіться!

Підготувала Лілія ЛУКАШ

ОБ'ЄКТИВ

Що ж пише «Медична академія»? Цікавляться Юлія КОЗАР та Оксана ВАРЧАК, студентки фармацевтичного факультету

Фото Андрія ВОЙНИ

ВІДАЄТЕ?

ВІКНА З МЕТАЛОПЛАСТИКУ – КОРИСТЬ, А ЧИ ШКОДА?

З кожним роком дедалі більшу популярність серед різних верств краян набувають металопластикові вікна. Колись вони були символом успішності, а зараз – звичним явищем. Люди віддають перевагу сучасним віконним рамам і склопакетам до них. І в цьому немає нічого дивного.

Металопластикові вікна мають чимало позитивних властивостей. Вони чудово захищають від холоду, не даючи холодному повітрю проникнути в приміщення, адже конструкція вікна є практично герметичною. Це зменшує будь-який шум з вулиці, приблизно на 30 децибел. Завдяки цьому в приміщенні постійно підтримується рівень звукового комфорту. Також незаперечною перевагою перед звичайними вікнами є їх відмінний зовнішній вигляд і зручність. Вагома перевага металопластикових вікон – режим мікропровітрювання, що дозволяє залишити п'ятиміліметрову щілину для безперервного надходження кисню в приміщення.

Металопластиковий профіль, з якого виготовляють раму та стулку, складається з полівінілхлоридного профілю, всередині якого – армуючий метал, що додає жорсткості конструкції вікна. Теплоізоляційні показники вікон насамперед залежать від ширини самого профілю, а також від кількості порожніх камер, розташованих усередині рами. Проста конструкція з двох і більше скляних полотен, герметично скріплених між собою по краю за допомогою спеціальної обойми, називається склопакетом. Який може бути одно-, дво-, трикамерним.

Полівінілхлорид, з якого виго-

товляють металопластикові вікна, можна віднести до універсальних і безпечних матеріалів, стійких до агресивних факторів зовнішнього середовища і тому є найпоширенішим полімером. Це хімічна сполука, що складається з хлориду натрію, тобто звичайної солі та нафтопродуктів. Цей продукт нешкідливий, тож із полівінілхлориду нині виготовляють велику кількість дитячих іграшок, різних товарів медичного призначення, зокрема, контейнерів для зберігання крові та плазми, зубних щіток,

аксесуарів, одягу та взуття, а також різноманітних будівельних матеріалів.

Полівінілхлорид відносять до числа важкозаймистих матеріалів завдяки наявності хлору в його молекулі. Вироби з цього матеріалу важко запалити. Відходи виробництва можуть піддаватися утилізації та переробці до п'яти разів. При цьому якість залишається незмінно високою, злегка змінюється хіба відтінок пластику.

При горінні полівінілхлорид становить небезпеку для здоров'я та довкілля, тому, що утворюються високотоксичні хлорорганічні сполуки, які, потрапляючи в організм людини, викликають гормональні порушення.

У виробництві ПВХ деякі виробники як каталізатор використовують свинець (для додання

білизни) та кадмій, що загрожує здоров'ю людей. Для отримання необхідних властивостей у пластичну масу додають різні добавки: стабілізатори, модифікатори, полімерні допоміжні реагенти, наповнювачі, пластифікатори, при необхідності – фарбувальні пігменти. Вони визначають властивості кінцевого продукту.

Для попередження появи неякісної продукції з ПВХ на ринку України державна санітарно-епідеміологічна служба здійснює постійний контроль за дотриманням вимог санітарного законодавства. Торішнього листопада санепідслужба Запорізької області встановила невідповідність зразків полівінілхлоридних профілів, системи «RHEINPLAST» виробництва «Altest Grup», Болгарія. Згідно з результатами досліджень зразки продукції не відповідають критеріям безпеки СанПіН 6027 А-91 «Санітарні правила та норми застосування полімерних матеріалів у будівництві», СІ 6035 А-91 в частині рівня напруженості поля статичної електрики на поверхні матеріалу. Зареєстровано перевищення гігієнічного нормативу в 1,6-1,9 рази.

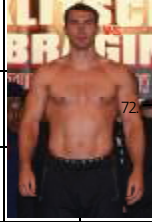

Це питання перебуває і на контролі санепідслужби Тернопілля. Протягом минулого року проведено перевірку 92 об'єктів, що реалізують цей вид продукції. На перевірених об'єктах області продукції, яка не відповідає санітарно-гігієнічним вимогам, не виявлено.

Усім бажаним придбати вироби з полівінілхлориду обласна СЕС рекомендує вимагати у реалізаторів документи, що гарантують якість і безпеку продукції, зокрема, висновки санітарно-епідеміологічної експертизи та сертифікати відповідності.

М. ФРОНДЗЕЙ, в.о. завідувача токсикологічної лабораторії облСЕС

Відповіді у наступному числі газети

СКАНВОРД

1. Кисневе голодування										3. Криця
4. Віно		2. Ім'я	5. Шия							
			6. Навчання							
					8. Макарони		9. Доглядає дитину			
		10. Корм для тварин	11. Риба							
					12. Роман У. Самчука		13. Недокрів'я		14. Балка	
15. Одиниця індуктивності		18. Ім'я	16. Предмет судження					17. Шлюпка		
			19. Фортифікатор споруда	20. Рід худ. літери					21. Сплав заліза з нікелем	
	22. Хлібний напій					23. Міністерство (абр.)				
	24. Запалення слиз. оболонки					25. Знак зодіаку	26. Друг Вінни-Пуха		27. Ріка в Росії	
						29. 91,44 см				
30. Різновид хліба		31. Спорттермін					32. Рай в пустелі		33. В'язкість у роті	
						34. Супутник Юпітера				
	35. Зарубка, насчка	36. Картирська гра		37. Лазня		38. Адм.територ. одиниця		39. Фіра	40. Двічіна з країни чудес	
	41. Дитяча іграшка									
						42. Гральна карта	43. Вітряне судно			
44. Талон з каси		45. Малебанський замок	46. Низина				47. Масмедія			
		48. Південна липа		49. Баранячий горох				50. Гривня Ст. Риму		
		51. Укр. автомашина					52. ... до куми залицявся			
			53. 	54. Струс	55. Найвища якість		56. Наша ... солонина		57. Пістолет	
58. Кілометр								59. Сан		
		60. Одиниця спадковості								
				61. Узвар				62. Ласька монета		63. Другий укіс трави
64. Ріка на Тернопілля		65. Стодоля	66. Шоу В. Сердючки							
						67. Дикий кві	69. «... Марія»			
						68. Танець				
				70. Документ				71. Сотка		
									74. Збірка В. Висоцького	
				73. Нива						76. Переплетення ниток
						77. Хім. препарат проти комарів				
				78. Гори в Америці				79. Лігак	80. ...-134	
	81. Уроцистий обід					83. Запальна частка				84. Укр. телеканал
	82. Спортклуб									
85. Один з мушкетерів								86. Укр. письменник		87. Нота

Відповіді на кросворд, вміщений у № 8 (289) за 2011 р.

Горизонталь: 6. Міраж. 7. Орган. 9. Кулет. 11. Флінта. 12. Ритуал. 16. Іконостас. 18. Ганок. 19. Коран. 20. Каліпсо. 21. Автонім. 22. Опіка. 24. Вирва. 26. Екліптика. 30. Унісон. 33. Балкон. 34. Куранти. 35. Бійка. 36. Агрус.

Вертикаль: 1. Діоптр. 2. «Джугт». 3. Лисенко. 4. Сонет. 5. Харциз. 8. Альфа. 10. Газда. 13. Економіка. 14. «Гайдамаки». 15. Комірка. 17. Вороний. 23. Проня. 25. Вирок. 27. Писанка. 28. Розбій. 29. «Гайдук». 31. Бучач. 32. Штраф.